

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I POSLOVANJU
NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

2016.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
O RADU I POSLOVANJU
NACIONALNOGA CENTRA ZA
VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA
ZA 2016. GODINU

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
O RADU I POSLOVANJU
NACIONALNOGA CENTRA
ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA
ZA 2016. GODINU**

Zagreb, 2017.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU I POSLOVANJU NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA ZA 2016. GODINU

Nakladnik

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Za nakladnika

Maja Jukić

Uredništvo

Mirjana Gašperov

Sanja Fulgosi

Maja Jukić

Biljana Vranković

Lektura

Mirjana Gašperov

Korektura

Marija Gudelj

Grafičko oblikovanje

Vesna Jelić

Tisak

ITG d.o.o., Zagreb

Naklada

15 komada

Copyright © Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Sva su prava pridržana. Nije dopušteno niti jedan dio ove publikacije reproducirati ili distribuirati u bilo kojemu obliku ili pohraniti u bazi podataka bez prethodnoga pismenog odobrenja nakladnika.

SADRŽAJ

PREDGOVOR	9
1. TEMELJNE ODREDNICE DJELATNOSTI NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA.....	11
2. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA	15
2.1. Upravno vijeće	17
2.2. Stručni savjet	17
2.3. Odjeli i službe.....	17
3. LJUDSKI POTENCIJALI, MATERIJALNI RESURSI I FINACIJSKI RESURSI	19
3.1. Ljudski potencijali	21
3.2. Materijalni resursi	23
3.3. Finacijski resursi	24
4. IZRADA STRATEŠKOGA PLANA RADA NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA 2015. – 2020. GODINE.....	27
5. SAŽETI PRIKAZ REALIZACIJE PROGRAMSKIH ZADAĆA PREMA ODJELIMA I SLUŽBAMA CENTRA.....	31
6. DRŽAVNA MATURA	41
6.1. Opći pregled državne mature.....	43
6.2. Provedba ispita državne mature	43
6.3. Analiza rezultata, izrada pragova i izvještavanje o rezultatima.....	45
6.4. Poboľšanja u pripremi i provedbi državne mature	46
6.5. Izrada i tisak ispita i ispitnih materijala	46
7. OSIGURAVANJE KVALITETE OBRAZOVANJA	49
7.1. Analiza ispita državne mature iz obveznih predmeta – Hrvatskoga jezika, Engleskoga jezika i Matematike	51
7.2. Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.	52
7.3. Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Biologije i Kemije u školskim godinama 2013./2014. i 2014./2015.	53
7.4. Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Geografije u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014., 2014./2015. i 2015./2016.	54
7.5. Sadržajna analiza nacionalnih ispita iz Matematike provedenih u sklopu projekta <i>Nacionalni ispiti u osnovnim školama – Matematika</i>	55

7.6. Psihometrijske analize i prikaz rezultata nacionalnih ispita iz Matematike provedenih u sklopu projekta <i>Nacionalni ispiti u osnovnim školama – Matematika</i>	56
7.7. Sekundarna analiza učitelja STEM skupine predmeta u sklopu istraživanja TALIS 2013	57
7.8. Sadržajna analiza odgovora učenika u međunarodnome istraživanju TIMSS i usporedba s nacionalnim kurikulumom.....	58
8. VANJSKO VREDNOVANJE	59
8.1. Vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova	61
8.2. Analiza elemenata provedbe projekta <i>Samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja 2010. – 2015.</i>	63
8.3. Vanjsko vrednovanje eksperimentalne provedbe novih strukovnih kurikuluma i programa strukovnih gimnazija	64
8.4. Razvoj modela licenciranja	66
8.5. Nacionalni ispiti: Zdravstvena njega	67
8.6. Izrada i provedba ispita za djecu koja ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik u osnovnoj školi.....	68
8.7. Certificiranje strukovnih kvalifikacija u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju	69
9. MEĐUNARODNA ISTRAŽIVANJA.....	71
9.1. ICCS 2016	73
9.2. OECD/PISA 2015	74
9.3. OECD/PISA 2018	76
9.4. OECD/TALIS 2018	77
9.5. TIMSS 2015	78
10. PLANIRANJE NOVIH PROJEKATA IZ PODRUČJA OSIGURANJA KVALITETE OBRAZOVANJA	81
10.1. Razrada novih projekata u području osiguranja kvalitete obrazovanja za iduće četverogodišnje razdoblje.....	83
11. OSTALE DJELATNOSTI NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJE.....	85
11.1. Implementacija sustava upravljanja kvalitetom i informacijskom sigurnošću	87
11.2. Upravljanje dokumentima	88
11.3. Edukacijska djelatnost.....	89
11.4. Znanstvena i stručna djelatnost.....	92
11.5. Izdavačka djelatnost.....	94
11.6. Baze podataka prikupljene istraživačko-znanstvenom djelatnošću Centra	95
11.7. Komunikacija s medijima	95

12. SURADNJA NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA I OSTALIH INSTITUCIJA	97
13. ZAKLJUČAK	101

Predgovor

Misija Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (u daljnjemu tekstu: Centar) jest valjano objektivno praćenje i vanjsko vrednovanje nacionalnoga odgojno-obrazovnog sustava u suradnji s njegovim dionicima radi definiranja i unapređenja kvalitete odgoja i obrazovanja.

Glavna programska zadaća Centra u 2016. godini bila je priprema i provedba ljetnoga i jesenskoga roka državne mature u školskoj godini 2015./2016. te priprema državne mature za školsku godinu 2016./2017. Ostale programske zadaće odnosile su se na nastavak prethodno započelih razvojnih i istraživačkih projekata i međunarodnih istraživanja te na nove započete nacionalne i međunarodne projekte i ispitivanja vezane uz propisanu djelatnost Centra.

Centar je u 2015. godini i početkom 2016. godine izradio elemente strategije razvoja za razdoblje od 2016. do 2020. godine koja sadržava ključne strateške ciljeve i razvojne zadatke i koja predstavlja opći razvojni okvir Centra u skladu sa zakonskim i strateškim dokumentima. Također, izradio je operativni program provedbe strategije za dugoročno razdoblje od pet godina. U proces izrade strategije i operativnoga programa Centra bili su uključeni svi djelatnici, a svaka je faza izrade dokumentirana bilješkama i zaključcima.

Kako bi se osigurao razvoj cjelovitoga i koherentnoga sustava kvalitete predtercijarnoga sustava obrazovanja, Centar je izradio prijedloge četiriju novih projekata iz područja osiguravanja kvalitete obrazovanja za iduće četverogodišnje razdoblje a koji mogu značajno pridonijeti razvoju vanjskoga vrednovanja i kvaliteti obrazovanja. To su projekti koji se odnose na vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova, sveobuhvatni sustav ispitivanja, podizanje kvalitete u strukovnome obrazovanju i jačanje ravnateljske profesije.

Nazivi tih projekata su:

1. *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja*
2. *Uspostava sustava vanjskoga vrednovanja ustanova za strukovno obrazovanje i osposobljavanje*
3. *Licenciranje ravnatelja odgojno-obrazovnih ustanova u Republici Hrvatskoj*
4. *Certificiranje strukovnih kvalifikacija.*

Centar sudjelujući u projektima koji su opisani u izvještaju i suradnjom s međunarodnim institucijama nastoji postati međunarodno prepoznata i vodeća regionalna ustanova za osiguravanje kvalitete obrazovanja.

Maja Jukić, dipl. ing. el., ravnateljica

1

Temeljne odrednice djelatnosti Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Centar je javna neovisna ustanova osnovana na temelju Zakona o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja (Narodne novine, broj 151/2004.). Osnivač je Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača obavlja Vlada Republike Hrvatske. Centar provodi ispitivanja na temelju kojih se procjenjuju nacionalni standardi obrazovnih postignuća učenika (ispite državne mature, nacionalne ispite i ostale ispite vanjskoga vrednovanja) te međunarodna istraživanja u obrazovanju (OECD/PISA, TIMSS, OECD/TALIS, ICCS i dr.), izrađuje banku zadataka, analizira, statistički obrađuje i objavljuje rezultate provedenih ispita, izrađuje i objavljuje ispitne kataloge i priručnike za pripremu i provedbu ispita, na temelju evaluacijskih analiza daje prijedloge Ministarstvu znanosti i obrazovanja za trajno unapređenje kvalitete obrazovanja, provodi vanjsko vrednovanje eksperimentalnih programa, priprema modele za vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova, licenciranje i certificiranje strukovnih kvalifikacija, organizira seminare za vanjske suradnike (autore ispitnih zadataka, ocjenjivače, predmetna povjerenstva itd.) o pripremi, izradi i provedbi ispita, bavi se znanstveno-istraživačkim radom u području edukacijskih mjerenja i vanjskoga vrednovanja znanja, vještina i ostalih kompetencija i obavlja druge poslove u vezi s provedbom ispita državne mature, nacionalnih ispita te ostalih ispita vanjskoga vrednovanja. Odgovoran je za cjelokupno vanjsko vrednovanje predtercijarnoga obrazovnog sustava u Republici Hrvatskoj.

Suraduje sa znanstvenim i odgojno-obrazovnim ustanovama, drugim srodnim ustanovama te fizičkim i pravnim osobama. Najmanje jedanput godišnje izvještava Vladu Republike Hrvatske i Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora o rezultatima svojega rada. Također, pravodobno izvještava javnost o svojim poslovima.

2

Organizacijska struktura

2.1. Upravno vijeće

Upravno vijeće upravlja Centrom, a ravnatelj je odgovoran za rad Centra. Upravno vijeće čine istaknuti znanstvenici i stručnjaci. Ministar znanosti i obrazovanja na temelju javnoga poziva predlaže Vladi Republike Hrvatske osobe koje će biti imenovane za predsjednika i članove Upravnoga vijeća. Vlada Republike Hrvatske je 7. studenoga 2013. godine donijela Rješenje o imenovanju predsjednika i članova Upravnoga vijeća. Predsjednik je dr. sc. Petar Bezinović, a članovi Dario Budimir, prof., Tanja Djaković, prof. (prestao joj je mandat u 2015. godini jer je imenovana državnim dužnosnikom), dr. sc. Željko Jozić, prof. dr. sc. Hrvoje Kraljević, mr. sc. Ninoslav Šćukanec i Tihomir Tomčić, dipl. ing.

2.2. Stručni savjet

Stručni je savjet stručno savjetodavno tijelo koje čine predsjednik i četiri člana (jedan stručni djelatnik Centra i tri vanjska suradnika). Članovi Stručnoga savjeta su doktori znanosti. Članove Stručnoga savjeta imenuje Upravno vijeće Centra na prijedlog ministra znanosti i obrazovanja. U 2014. godini objavljen je javni poziv i očekuje se da ministar znanosti i obrazovanja predloži članove Stručnoga savjeta. Do kraja 2016. godine članovi Stručnoga savjeta još uvijek nisu imenovani.

2.3. Odjeli i službe

Ustroj Centra čine:

- Služba općih poslova i odnosa s javnosti
- Istraživačko-razvojni odjel
- Informacijsko-računalni odjel
- Odjel za izdavaštvo
- Odjel za organizaciju i provođenje ispita
- Odjel za svjedodžbe i kvalifikacije
- Odjel za promicanje kvalitete obrazovanja
- Financijska služba
- Služba osiguranja tajnosti podataka.

3

**Ljudski potencijali,
materijalni resursi i financijski resursi**

3.1. Ljudski potencijali

Četrdeset djelatnika u Centru je 31. prosinca 2016. godine na temelju svojega obrazovanja, radnoga iskustva i kompetencija raspoređeno na radna mjesta u skladu sa Zakonom o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Statutom Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja i Pravilnikom o unutar-njemu ustrojstvu. Odjelima i službama rukovode načelnici. Ostala su radna mjesta viši stručni savjetnik, stručni savjetnik, stručni suradnik, stručni referent, vozač, čuvar i spremačica. Sistematizirano je 59 radnih mjesta. Broj djelatnika Centra prema radnim mjestima 31. prosinca 2016. godine naveden je u tablici 1.

Tablica 1. Broj djelatnika Centra prema radnim mjestima 31. prosinca 2016. godine

Radno mjesto	Broj djelatnika
Ravnatelj	1
Načelnik	7
Viši stručni savjetnik	9
Stručni savjetnik	14
Referent	5
Vozač	2
Čuvar	1
Spremačica	1
Ukupno	40

Broj i struktura djelatnika Centra 2016. godine prema stručnoj spremi navedeni su u tablici 2.

Tablica 2. Broj i struktura djelatnika Centra 2016. godine prema stručnoj spremi

Struktura djelatnika prema stručnoj spremi	Broj djelatnika
Doktor znanosti	4
Magistar znanosti	4
Magistar specijalist	2
Sveučilišni diplomski studij	19
Stručni diplomski studij	2
Stručni prvostupnik	2
SSS	6
NKV, OŠ	1
Ukupno	40

Broj djelatnika koji su nastavili stručno usavršavanje u 2016. godini naveden je u tablici 3.

Tablica 3. Stručno usavršavanje u 2016. godini

Redni broj	Broj djelatnika	Stručno usavršavanje
1.	4	Poslijediplomski doktorski sveučilišni studij: Rani odgoj i obvezno obrazovanje na Učiteljskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu
2.	1	Poslijediplomski doktorski studij glotodidaktike i slobodni studij japanologije na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu
3.	2	Poslijediplomski doktorski sveučilišni studij sociologije na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu
4.	1	Poslijediplomski doktorski studij moderne i suvremene hrvatske povijesti u europskome i svjetskome kontekstu na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu
5.	1	Poslijediplomski doktorski studij: Prevencijske znanosti i studij invaliditeta, smjer invaliditeta na Edukacijsko-rehabilitacijskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu
6.	1	Poslijediplomski specijalistički studij: Vanjska politika i diplomacija
7.	1	Poslijediplomski studij Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta u Splitu, Istraživanje u edukaciji u području prirodnih i tehničkih znanosti
8.	1	Specijalistički stručni studij financijski menadžment, Visoko učilište Effectus – visoka škola za financije i pravo
9.	1	Poslijediplomski doktorski studij pedagogije: Kurikulum suvremenoga odgoja i škole na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu
10.	1	Sveučilišni doktorski studij iz psihologije na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu (status mirovanja)
11.	1	Doktorski sveučilišni studij na Geografskome odsjeku Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

3.2. Materijalni resursi

Poslovni prostor u kojemu posluje Centar nalazi se na adresi Ulica Damira Tomljanovića-Gavrana 11 u Zagrebu. Centar je kao zakupoprimac zakupio poslovni prostor od tvrtke Centar Bundek d.o.o. iz Zagreba, Ulica Ede Murtića 11.

Ugovor o zakupu poslovnoga prostora potpisan je 7. listopada 2015. godine, a vrijedi do 15. studenoga 2018. godine. Potpisan je Ugovor o zakupu poslovnoga prostora u vlasništvu zakupodavca na adresi Ulica Damira Tomljanovića-Gavrana 11, četvrti i peti kat ukupne površine 2.097,04 m². Mjesečna visina zakupnine iznosi 8,50 eura po m² uvećana za PDV u kunskoj protuvrijednosti obračunatoj prema srednjemu tečaju HNB-a i važećoj na dan fakturiranja. Ugovor je sklopljen na vrijeme trajanja zakupa od tri godine s automatskim produljenjem na daljnje razdoblje od tri godine ako zakupoprimac ne otkáže zakup najmanje šest mjeseci prije njegovog isteka. Za vrijeme provedbe ljetnoga roka državne mature u 2016. godini Centar je na mjesec i pol dana zakupio prostor Centra Bundek na trećemu katu.

Također, Centar je s tvrtkom Zagrebački Holding d.o.o. iz Zagreba, Ulica grada Vukovara 41 potpisao dva ugovora o privremenome korištenju paviljanskoga prostora na Zagrebačkome velesajmu u Zagrebu, Avenija Dubrovnik 16., a to su Ugovor o privremenome korištenju paviljanskoga prostora broj 3235/16-2604/ZS-317 i Ugovor o privremenome korištenju paviljanskoga prostora broj 3236/16-2604/ZS-317.

Na temelju Ugovora o privremenome korištenju paviljanskoga prostora broj 3235/16-2604/ZS-317 Centar je zakupio paviljon 8 ukupne površine 2.780 m² koji je u vlasništvu zakupodavca na adresi Avenija Dubrovnik 16. Zakupnina za paviljon 8 od 3. do 17. srpnja 2016. godine iznosila je 55.600,00 kn bez PDV-a uz odobreni popust od 28 % u iznosu od 15.568,00 kn s PDV-om. Na temelju Ugovora o privremenome korištenju paviljanskoga prostora broj 3236/16-2604/ZS-317 Centar je zakupio paviljon 8A ukupne površine 2.834 m² koji je u vlasništvu zakupodavca na adresi Avenija Dubrovnik 16. Zakupnina za paviljon 8A od 10. lipnja do 9. srpnja 2016. godine iznosila je 113.360,00 kn bez PDV-a uz odobreni popust od 28 % u iznosu od 31.740,80 kn s PDV-om. Navedeni iznosi odnose se na razdoblje od pola mjeseca za iznos od 55.600,00 kn te na razdoblje od jednoga mjeseca za iznos od 113.360,00 kn bez PDV-a.

Prema Odluci Zagrebačkoga holdinga d.o.o. podružnice Zagrebački velesajam od 12. travnja 2016. godine odobren je sljedeći popust za korištenje paviljanskoga prostora: 2.780 m² × 40,00 kn/mjesečno × mjesec i pol 166,800,00 kn i 2.834 m² × 40,00 kn/mjesečno × mjesec i pol 170.040,00 kn, što je ukupno 336.840,00 kn. Na ukupni je iznos od 336.840,00 kn s PDV-om odobren popust od 28 % koji iznosi 94.315,20 kn s PDV-om iz čega proizlazi da Centar za korištenje paviljanskoga prostora plaća 242.524,80 kn s PDV-om.

Za potrebe provedbe državne mature u školskoj godini 2015./2016. Centar kao zakupnik i Centar Bundek d.o.o. kao zakupodavac potpisali su zajednički Zapisnik o primopredaji poslovnoga prostora (u skladu s Ugovorom o zakupu poslovnoga prostora) na trećemu katu dilatacije F (F-32, F-33 i F-34) ukupne zakupljene površine 748,85 m². Zakupnina od 15. travnja do 1. lipnja 2016. godine iznosila je 99.968,39 kn s PDV-om.

Centar posjeduje tri službena automobila Toyotu Avensis (2005. godina proizvodnje), Citroen Jumper (2011. godina proizvodnje) i Ford Tranzit (2007. godina proizvodnje). Centar posjeduje i dva starija skutera marke Peugeot VivaCity koji nisu u upotrebi. Službenim se automobilima Centar koristi za obavljanje poslova i zadataka koji pripadaju djelokrugu rada Centra, što se posebice odnosi na dostavljanje službene pošte, odlaske na konferencije i stručne skupove, sastanke izvan sjedišta Centra, sjednice na kojima se raspravlja o službenim poslovima, seminare i druga službena putovanja na području Republike Hrvatske. Službenim se automobilima djelatnici Centra smiju koristiti prilikom obavljanja svih službenih poslova uz prethodno ovlaštenje ravnateljice Centra samo ako drugim sredstvima ne bi stigli na vrijeme ili ako je prijevoz automobilom ekonomičniji s obzirom na trošak prijevoza drugim sredstvima, broj osoba te utrošak vremena.

Dana 7. studenoga 2016. godine donesena je Odluka o popisu imovine, obveza i potraživanja zbog usklađivanja stanja sredstava Centra. Povjerenstvo za popis nefinancijske imovine dobilo je zadatak da popiše proizvedenu dugotrajnu imovinu i sitni inventar. Članovima Povjerenstva za popis nefinancijske imovine uručen je popis inventara 6. prosinca 2016. godine. Od 22. do 25. studenoga 2016. godine popisane su školske klupe i školske stolice u vlasništvu Centra u Ilici 246 a. Od 7. do 12. prosinca 2016. godine popisana je imovina u Centru Bundek u Ulici Damira Tomljanovića-Gavrana 11. Dana 10. prosinca 2016. godine prvi su put popisane školske klupe i školske stolice u vlasništvu Centra u X. gimnaziji „Ivan Supek“ u Zagrebu i zalijepljeni su inventarni brojevi. Dana 11. siječnja 2017. godine popisane su školske klupe i školske stolice u vlasništvu Centra u Prvoj sušačkoj hrvatskoj gimnaziji u Rijeci. Inventar je evidentiran i usklađen od 22. studenoga 2016. do 25. siječnja 2017. godine. Povjerenstvo za popis nefinancijske imovine predalo je popis inventara na daljnju obradu 16. siječnja 2017. godine. Popis inventara za 2016. godinu sastojao se od 4506 osnovnih sredstava. Povjerenstvo za popis nefinancijske imovine predložilo je 239 osnovnih sredstava za otpis. Nakon popisa nefinancijskoga dijela imovine Povjerenstvo za popis nefinancijske imovine napravilo je popis financijskoga dijela imovine i uskladilo je stanje imovine u poslovnim knjigama. Nakon toga napisane su odluke o viškovima i manjkovima i izrađen je završni izvještaj.

U 2016. godini Hrvatski državni arhiv u Zagrebu pregledao je nacrt novoga Pravilnika o zaštiti i čuvanju arhivskoga i registraturnoga gradiva s popisom građe i rokovima čuvanja. Nacrt toga pravilnika usklađen je s primjedbama i prijedlozima Hrvatskoga državnog arhiva i upućen je u proceduru donošenja. Kupljeni su arhivski ormari i arhivske mape za Odjel za svjedodžbe i kvalifikacije kako bi se u njima primjereno pohranila sva prateća dokumentacija potrebna za pripremu i provedbu državne mature i naknadno verificiranje dokumenata pristupnika.

3.3. Financijski resursi

Hrvatski sabor donio je na sjednici 21. ožujka 2016. godine Državni proračun Republike Hrvatske za 2016. godinu i projekcije za 2017. i 2018. godinu, Odluke o davanju suglasnosti na financijske planove izvanproračunskih korisnika za 2016. godinu i projekcije za 2017. i 2018. godinu te Zakon o izvršavanju Državnoga proračuna Republike Hrvatske za 2016. godinu.

Novčana sredstva Centra za 2016. godinu objavljena su u planu Državnoga proračuna u Narodnim novinama, broj 26 od 24. ožujka 2016. godine na razdjelu 080 – Ministarstvo znanosti i obrazovanja u iznosu od 43.181.170 kn.

Nakon rebalansa koji je obavljen 1. prosinca 2016. godine u Narodnim novinama, broj 111 tekući plan za 2016. godinu za Centar iznosio je 42.218.285 kn.

Od 1. siječnja do 31. prosinca 2016. godine rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine izvršeni su u iznosu od 36.580.439,34 kn.

Na teret izvora 11 *Opći prihodi i primitci* plaćeni su izdatci za rashode poslovanja i rashode za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 36.202.196,11 kn, a na teret izvora 43 *Prihodi za posebne namjene* plaćeni su izdatci za pokrivanje troškova pripreme i provedbe državne mature u 2015./2016. školskoj godini u iznosu od 378.243,23 kn. Državna matura u 2015./2016. školskoj godini te svi planirani projekti i ispitivanja provedeni su u skladu s osiguranim novčanim sredstvima Državnoga proračuna za program *Ulaganja u znanstveno-istraživačke djelatnosti*.

Neutrošeni prihodi za 2016. godinu u iznosu od 7.429.898,08 kn preneseni su u 2017. godinu, a odnose se na iznos od 7.229.549,21 kn na izvoru 43 *Prihodi za posebne namjene*, na iznos od 181.617,71 kn na izvoru 51 *Pomoći EU* i na iznos od 18.734,16 kn na izvoru 52 *Ostale pomoći*.

Tablica 4. Tekući plan Centra i izvršenje plana za 2016. godinu

	Tekući plan za 2016. godinu	Izvršenje do 31.12.2016	Indeks ostvarenja 2/1
31 – Rashodi za zaposlene	4.721.793,00	4.744.798,18	100,49
32 – Materijalni rashodi	35.053.865,00	30.987.686,13	88,40
36 – Pomoći dane u inozemstvo i unutar općega proračuna	357.251,00	176.692,41	49,46
41 – Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine – licence	194.733,00	117.191,50	60,18
42 – Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine – postrojenje i oprema	1.890.643,00	554.071,12	29,31
Ukupno:	42.218.285,00	36.580.439,34	86,65

4

**Izrada strateškoga plana rada
Nacionalnoga centra
za vanjsko vrednovanje obrazovanja
2015. – 2020. godine**

Sažetak

Svrha je izrade dugoročnoga strateškog plana rada Centra bolje povezivanje svih djelatnika, stvaranje podloge za osmišljavanje projekata, operativno planiranje i stvaranje kulture samovrednovanja, planiranja te ostvarivanja i dokazivanja ostvarenoga. Ciljevi su izrade dugoročnoga strateškog plana rada Centra određivanje temeljnih vrijednosti, misije, vizije i strateških ciljeva te osnaživanje djelatnika za samovrednovanje, suradnju i strateško planiranje.

Tijekom 2016. godine dovršen je dokument *Strategija razvoja Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2016. – 2020.* (u daljnjemu tekstu: Strategija). Strategija se zasniva na zakonima i dokumentima koji proizlaze iz strateških dokumenata Europske unije i Republike Hrvatske u području obrazovanja te na dosadašnjim programima i izvješćima, anketiranome uzorku sudionika i samovrednovanju djelatnika. Proces izrade Strategije podrazumijevao je pripremu planiranja, vođenje procesa dugoročnoga strateškog planiranja, završetak strateškoga plana na temelju povratnih informacija i izradu operativnoga plana. Strategija je objavljena na mrežnoj stranici Centra na hrvatskome i engleskome jeziku i tiskana je u 100 primjeraka.

Nakon strateškoga plana rada Centra izrađeni su i operativni planovi prema strateškim ciljevima. Operativni planovi izrađeni su na razini pojedinoga strateškog cilja s razrađenim aktivnostima, određenim nositeljima aktivnosti i sudionicima, eksplicitno navedenim indikatorima uspješnosti, rokovima potrebnim za provedbu pojedinih aktivnosti, potrebnim resursima te prepoznatim rizicima. Također, za svaki je strateški cilj navedena korelacija s ostalim strateškim ciljevima Centra kao i ciljevima Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije.

Na temelju izrađenih operativnih planova prema prioritetima i raspoloživim resursima planiraju se godišnji programi rada Centra. Uspješnost realizacije svakoga godišnjeg programa rada Centra prati se periodično tijekom godine uz mogućnost redefiniranja pojedinih elemenata, a s ciljem povećanja uspješnosti realizacije toga programa. Nakon završetka provedbe programa rada priprema se godišnji izvještaj o uspješnosti realizacije postavljenih strateških ciljeva. Nakon petogodišnjega razdoblja analiziraju se provedene aktivnosti i postignuti rezultati, o čemu se izvještava i na temelju čega se izrađuje strateški plan za naredno razdoblje.

Rezultati

Zakonodavno-pravna podloga i strateški dokumenti na nacionalnoj i međunarodnoj razini analizirani su i pripremljeni za potrebe izrade dokumenta Strategije. SWOT analiza Centra provedena je na razini odjela i služba i na razini Centra, a za potrebe dokumenta Strategije prema kategorijama pripremljeni su ključni zaključci.

Misija, vizija i vrijednosti Centra definirani su i usuglašeni sa svim djelatnicima. Definirani su i usuglašeni strateški ciljevi Centra koji su grupirani u tri sadržajne cjeline i rangirani u odnosu na stupanj prioriteta. Definirane su i usuglašene ključne aktivnosti slijedom usvojene Strategije. Revidirani su elementi Strategije i usuglašeni sa svim djelatnicima Centra. Strategija je donesena na sjednici Upravnoga vijeća održanoj 23. ožujka 2016. godine.

Osnovano je 27 timova koji su se sastojali od četiriju do 14 članova (djelatnika Centra) od kojih je jedan voditelj tima za izradu operativnih planova strateških ciljeva Centra. Operativni planovi pojedinih strateških ciljeva usuglašeni su na razini Centra. Na temelju operativnih planova pojedinih strateških ciljeva izrađen je jedinstveni operativni plan Centra za razdoblje od pet godina na osnovi kojega će se izrađivati godišnji planovi rada Centra.

5

**Sažeti prikaz realizacije programskih zadaća
prema odjelima i službama Centra**

U nastavku izvještaja navedene su planirane zadaće/aktivnosti/projekti pojedinih odjela i služba u 2016. godini i označen je status njihove realizacije (u potpunosti ostvareno, u tijeku ili nije ostvareno).

Tablica 5. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Službi općih poslova i odnosa s javnosti

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvaren;, u tijeku; nije ostvareno)
Prijedlog izmjene Pravilnika o zaštiti i čuvanju arhivskoga i registraturnoga gradiva te popis arhivskoga i registraturnoga gradiva s rokovima čuvanja	U potpunosti ostvareno
Tehničke aktivnosti u arhivi (montaža i demontaža polica)	U potpunosti ostvareno
Svakodnevno arhiviranje i vođenje brige o arhivskome gradivu	U tijeku
Urudžbeni zapisnik – upisnik predmeta u urudžbeni zapisnik	U potpunosti ostvareno
Vođenje evidencija djelatnika (dolasci na posao i odlasci s posla)	U potpunosti ostvareno
Pošta – slanje i zaprimanje pošiljaka	U potpunosti ostvareno
Popis imovine, obveza i potraživanja za 2016. godinu (inventura)	U tijeku
Poslovi vezani uz izradu ugovora vanjskih suradnika	U tijeku
Poslovi vezani uz izradu potvrda za vanjske suradnike	U potpunosti ostvareno
Poslovi vezani uz izradu odluka Centra	U potpunosti ostvareno
Skladišni plan	U tijeku
Uređenje skladišta u Ilici 246a	U tijeku
Održavanje vozila i prijevoz djelatnika prema radnim zadacima	U potpunosti ostvareno
Osiguravanje logističke potpore za redovan rad Centra, provedbu ispita državne mature, ocjenjivanje i obradu provedenih ispita	U potpunosti ostvareno
Mediji i komunikacijski protokol	U tijeku
Održavanje Centra – čišćenje poslovnoga prostora	U tijeku (kontinuirano)
Održavanje i servis uredske i tehničke opreme	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u dovršenju izrade Strategije Centra i u razradi strateških ciljeva Centra u sklopu izrade operativnoga programa	U potpunosti ostvareno

Tablica 6. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Istraživačko-razvojneme odjelu

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno)
Sadržajna analiza odgovora učenika u međunarodnome istraživanju TIMSS i usporedba s nacionalnim kurikulumom	U potpunosti ostvareno
Psihometrijske analize i prikaz rezultata nacionalnih ispita iz Matematike provedenih u sklopu projekta Nacionalni ispiti u osnovnim školama – Matematika	U tijeku
Sadržajna i metodološka analiza ispita državne mature iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.	U tijeku
Analiza elemenata provedbe projekta Samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja 2010. – 2015.	U tijeku
TIMSS 2015.	U potpunosti ostvareno
Sadržajna analiza i kodiranje nacionalnih ispita iz Matematike provedenih u sklopu projekta Nacionalni ispiti u osnovnim školama – Matematika	U potpunosti ostvareno za ispite provedene tijekom 2011. godine
Analiza zakonodavno-pravne podloge i strateških dokumenata za strategiju razvoja Centra	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u dovršenju izrade Strategije Centra i u razradi strateških ciljeva Centra u sklopu izrade operativnoga programa	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u izradi sažetka operacija za projekt Razvoj sustava nacionalnih ispitivanja koji će se financirati iz Europskoga socijalnog fonda u sklopu Operativnoga programa Učinkoviti ljudski potencijali	U potpunosti ostvareno

Tablica 7. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Informacijsko-računalnome odjelu

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno)
Kontrola održavanja i nadogradnja dijela Nacionalnoga informacijskog sustava prijava na visoka učilišta (u daljnjemu tekstu: NISpVU) koji se odnosi na prijave, pisanje i obradu rezultata ispita državne mature	U potpunosti ostvareno
Kontrola održavanja i nadogradnja sinkronizacije podataka između skladišta podataka e-Matice i NISpVU-a i održavanje i nadogradnja funkcionalnosti web-aplikacije za provedbu ispita državne mature	U potpunosti ostvareno
Organizacija, praćenje i obrada OCR skeniranih ispitnih materijala državne mature	U potpunosti ostvareno
Kontrola održavanja IBM sustava	U potpunosti ostvareno
Objava vijesti i dokumenata na mrežnoj stranici Centra i mrežnoj stranici za ispitne koordinatore	U potpunosti ostvareno
Kontinuirana dorada i ažuriranje podataka na mrežnoj stranici Centra	U potpunosti ostvareno/ kontinuirano
Isporuka traženih podataka za projekte koje provodi Centar (za OECD/PISA i OECD/TALIS projekt, za vanjsko vrednovanje škola i ostale projekte Centra)	U potpunosti ostvareno
Statistička obrada podataka za godišnji statistički izvještaj o provedenoj državnoj maturi	U potpunosti ostvareno
Arhiviranje skeniranih ispitnih materijala državne mature na primarni poslužitelj	U potpunosti ostvareno
Isporuka podataka prema odobrenim zahtjevima Povjerenstva za podatke	U potpunosti ostvareno
Održavanje servera i informatičke infrastrukture Centra	U potpunosti ostvareno
Ažuriranje računala i reinstalacija računala	U potpunosti ostvareno
Kontrola servisiranja informatičke i uredske opreme	U potpunosti ostvareno
Izrada završnih izvještaja Centra o rezultatima državne mature	U potpunosti ostvareno
Informatička i logistička podrška provedbi državne mature	U potpunosti ostvareno
Analiza informacijskoga sustava za podršku provedbi državne mature s ciljem uvođenja sustava za kontrolu kvalitete i informacijsku sigurnost	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u dovršenju izrade Strategije Centra i u razradi strateških ciljeva Centra u sklopu izrade operativnoga programa	U potpunosti ostvareno
Nabava informatičke i uredske opreme	U potpunosti ostvareno
Arhiviranje i skeniranje arhivskoga materijala Centra (OŠ MAT)	U potpunosti ostvareno
Aktivnosti vezane uz uvođenje ISO 9001 i 27001	U potpunosti ostvareno

Tablica 8. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Odjelu za izdavaštvo

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno)
Kordinacija izrade i uređivanje Godišnjega izvješća o radu i poslovanju Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja za 2015. godinu i Programa rada Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja za 2015. godinu i za 2016. godinu	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura ispitnih materijala državne mature za školsku godinu 2015./2016.	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura ispitnih materijala državne mature s prilagodbom ispitne tehnologije za školsku godinu 2015./2016.	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura ispitnih materijala državne mature na jezicima nacionalnih manjina za školsku godinu 2015./2016.	U potpunosti ostvareno
Tisak ispitnih materijala državne mature na jezicima nacionalnih manjina za školsku godinu 2015./2016. za ljetni i jesenski rok	U potpunosti ostvareno
Tisak ispitnih materijala državne mature s prilagodbom ispitne tehnologije za školsku godinu 2015./2016. za ljetni i jesenski rok	U potpunosti ostvareno
Print barkodova svih pristupnika koji su polagali ispite državne mature za školsku godinu 2015./2016. za ljetni i jesenski rok	U potpunosti ostvareno
Prijelom ispitnih materijala za dodatnu provjeru znanja za upis na studij prava za ljetni i jesenski rok i na studij socijalnoga rada za ljetni rok za akademsku godinu 2015./2016.	U potpunosti ostvareno
Prijelom ispitnih materijala za dodatnu provjeru znanja za upis na studij medicine za ljetni rok za akademsku godinu 2015./2016.	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura ispitnoga kataloga i ispita iz Zdravstvene njege za školsku godinu 2015./2016.	U potpunosti ostvareno
Tisak ispitnoga kataloga i ispita iz Zdravstvene njege za školsku godinu 2015./2016.	U potpunosti ostvareno
Ažuriranje ispitnih kataloga za državnu maturu za školsku godinu 2016./2017.	U potpunosti ostvareno
Tisak i priprema popratnih materijala za stručne skupove (Dani otvorenih vrata, Zagreb; Stručni skup ispitnih koordinatora, Zagreb; konferencije za novinare – objava rezultata TIMSS 2015. i OECD/PISA 2015)	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura Vodiča kroz ispite državne mature za školsku godinu 2015./2016.	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura Priručnika za prijavu državne mature za učenike koji u školskoj godini 2016./2017. završavaju 4. razred srednjih škola/5. razred srednjih medicinskih škola u Republici Hrvatskoj	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura Priručnika za ispitne koordinatore 1 – od imenovanja ispitnih koordinatora do objave prijavljenih ispita državne mature	U potpunosti ostvareno

Lektura, prijelom i korektura Priručnika za ispitne koordinatore 2 – od pripreme provođenja ispita državne mature do podjele svjedodžba i potvrda o položenim ispitima državne mature	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura Priručnika za prijavu ispita državne mature za kandidate koji su četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje završili od 2010. do 2016. godine u srednjim školama Republike Hrvatske	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura Priručnika za prijavu ispita državne mature za kandidate koji četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje završavaju u školskoj godini 2016./2017. u sustavu obrazovanja odraslih u Republici Hrvatskoj i za učenike koji 4. razred završavaju u inozemstvu	U potpunosti ostvareno
Lektura, prijelom i korektura ispita državne mature za školsku godinu 2016./2017.	U tijeku
Prijelom ispita državne mature za školsku godinu 2016./2017.	U potpunosti ostvareno za ispite iz Logike, Matematike na osnovnoj razini i Geografije
Sudjelovanje u dovršenju izrade Strategije Centra i u razradi strateških ciljeva Centra u sklopu izrade operativnoga programa	U potpunosti ostvareno
Koordinacija i izrada Godišnjega izvještaja o radu i poslovanju Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja za 2016. godinu	U tijeku
Sudjelovanje u izradi sažetka operacija za projekt Uspostava sustava vanjskoga vrednovanja ustanova za strukovno obrazovanje i osposobljavanje koji će se financirati iz Europskoga socijalnog fonda u sklopu Operativnoga programa Učinkoviti ljudski potencijali	U potpunosti ostvareno

Tablica 9. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Odjelu za organizaciju i provođenje ispita

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno)
Priprema i provedba ispita državne mature za školsku godinu 2015./2016.	U potpunosti ostvareno
Priprema i provedba ispita uz prilagodbu ispitne tehnologije za školsku godinu 2015./2016.	U potpunosti ostvareno
Provedba dodatnih provjera za Medicinski fakultet u Zagrebu i Pravni fakultet u Zagrebu	U potpunosti ostvareno
Provedba ispita iz obveznih strukovnih modula za zanimanje „medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege”	U potpunosti ostvareno
Priprema ispitnih materijala državne mature za školsku godinu 2016./2017.	U tijeku
Aktivnosti vezane uz rad infocentra	U potpunosti ostvareno

Izrada vodiča, priručnika i svih popratnih materijala vezanih uz provedbu ispita državne mature u 2016./2017. školskoj godini	U potpunosti ostvareno
Organizacija stručnih skupova za ravnatelje i ispitne koordinatore	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u dovršenju izrade Strategije Centra i u razradi strateških ciljeva Centra u sklopu izrade operativnoga programa	U potpunosti ostvareno
Izrada ispitnih kataloga za 2016./2017. školsku godinu	U potpunosti ostvareno

Tablica 10. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Odjelu za svjedodžbe i kvalifikacije

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno)
OECD/PISA 2015	U potpunosti ostvareno
OECD/PISA 2018	U potpunosti ostvareno
Verifikacija osobnih podataka i ocjena za pristupnike izvan redovnoga sustava srednjoškolskoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj, odnosno svih onih koji su obrazovanje završili prije 2010. godine ili ga završavaju u ustanovama za obrazovanje odraslih ili u inozemstvu	U potpunosti ostvareno
Tiskanje i podjela svjedodžba državne mature	U potpunosti ostvareno
Tiskanje potvrda o položenim ispitima državne mature	U potpunosti ostvareno
Tiskanje duplikata potvrda pristupnicima izvan redovnoga srednjoškolskog obrazovanja	U potpunosti ostvareno
Izdavanje uvjerenja o pristupanju za upis na inozemna sveučilišta, potvrda za upis na inozemna sveučilišta i potvrda za stipendiju	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u dovršenju izrade Strategije Centra i u razradi strateških ciljeva Centra u sklopu izrade operativnoga programa	U potpunosti ostvareno

Tablica 11. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Odjelu za promicanje kvalitete obrazovanja

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno)
Analiza ispita državne mature iz obveznih predmeta – Hrvatskoga jezika, Engleskoga jezika i Matematike	U tijeku
Vanjsko vrednovanje eksperimentalne provedbe novih strukovnih kurikuluma i programa strukovnih gimnazija	U potpunosti ostvareno
Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Biologije i Kemije u školskim godinama 2013./2014. i 2014./2015.	U tijeku
Sadržajna analiza rezultata ispita državne mature iz Geografije u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014., 2014./2015. i 2015./2016.	U tijeku
Hrvatski jezik kao ini u osnovnim školama	U tijeku

ICCS 2016 – Međunarodno istraživanje građanskoga odgoja i obrazovanja – probno ispitivanje	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u dodatnim provjerama za upis na visoka učilišta	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u provedbi državne mature u školskoj godini 2015./2016.	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u ocjenjivanju ispita državne mature za školsku godinu 2015./2016.	U potpunosti ostvareno
Metrijske analize ispita državne mature za školsku godinu 2015./2016.	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u izvještavanju o državnoj maturi u školskoj godini 2015./2016.	U tijeku
Metodološke recenzije i analize ispita državne mature za školsku godinu 2016./2017.	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u izradi ispita i ispitnih materijala državne mature za školsku godinu 2016./2017.	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u dovršenju izrade Strategije Centra i u razradi strateških ciljeva Centra u sklopu izrade operativnoga programa	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u izradi sažetaka operacija za projekte <i>Razvoj sustava nacionalnih ispitivanja, Certificiranje strukovnih kvalifikacija, Uspostava sustava vanjskoga vrednovanja ustanova za strukovno obrazovanje i osposobljavanje i Licenciranje ravnatelja odgojno-obrazovnih ustanova u Republici Hrvatskoj</i> , koji će se financirati iz Europskoga socijalnog fonda u sklopu Operativnoga programa Učinkoviti ljudski potencijali	U potpunosti ostvareno

Tablica 12. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Financijskoj službi

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno)
Obračun i isplata plaća djelatnicima	U potpunosti ostvareno
Obračun i isplata studentskih ugovora, autorskih ugovora i ugovora o djelu vanjskim suradnicima	U potpunosti ostvareno
Obračun i isplata putnih troškova djelatnicima i vanjskim suradnicima	U potpunosti ostvareno
Podmirenje obveza dobavljačima	U potpunosti ostvareno
Izrada narudžbenica i ulaznih računa	U potpunosti ostvareno
Refundacija putnih troškova vanjskim suradnicima	U potpunosti ostvareno
Mjesečni, kvartalni, godišnji i „ad hoc” izvještaji prema ostalim državnim institucijama	U potpunosti ostvareno
Interni izvještaji	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u dovršenju izrade Strategije Centra i u razradi strateških ciljeva Centra u sklopu izrade operativnoga programa	U potpunosti ostvareno

Tablica 13. Status realizacije planiranih zadaća/aktivnosti/projekata u Službi osiguranja tajnosti podataka

Planirane zadaće/aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno)
Logistička podrška tijekom provedbe ispita državne mature u školskoj godini 2015./2016.	U potpunosti ostvareno
Suradnja s djelatnicima AKD-Zaštite d.o.o. i koordinacija rada djelatnika AKD-Zaštite d.o.o.	U potpunosti ostvareno
Suradnja s AKD-Zaštitom d.o.o. zbog pripreme sustava zaštite i sigurnosti na novoj lokaciji Centra u Ulici Damira Tomljanovića-Gavrana 11 u Centru Bundek	U potpunosti ostvareno
Savjetovanje, komunikacija i suradnja s AKD-Zaštitom d.o.o. radi procjene sigurnosti na dodatnoj i privremeno zakupljenoj poslovnoj lokaciji	U potpunosti ostvareno
Planiranje i aktivnosti za realizaciju mjera i radnja za osiguravanje tajnosti podataka, arhivske građe i sl.	U tijeku (kontinuirano)
Izrada strategije Službe osiguranja tajnosti podataka	U potpunosti ostvareno
Sudjelovanje u dovršenju izrade Strategije Centra i u razradi strateških ciljeva Centra u sklopu izrade operativnoga programa	U potpunosti ostvareno

Tablica 14. Ostale aktivnosti i projekti

Aktivnosti/projekti	Status realizacije (u potpunosti ostvareno; u tijeku; nije ostvareno)
Izrada strateškoga plana rada Centra 2015. – 2020. godine	U potpunosti ostvareno
Izrada operativnoga plana rada Centra na temelju dugoročnoga strateškog plana	U potpunosti ostvareno
Izrada Okvira komuniciranja i strateškoga pristupa dionicima	U tijeku
Koordiniranje rada skupine vezano uz licenciranje ravnatelja	U potpunosti ostvareno
Koordiniranje rada skupine vezano uz razradu modela vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova	U potpunosti ostvareno
Koordiniranje rada skupine vezano uz razradu modela certificiranja strukovnih kvalifikacija	U potpunosti ostvareno

6

Državna matura

6.1. Opći pregled državne mature

Državna je matura prema Pravilniku o polaganju državne mature skup ispita čijim polaganjem učenici gimnazijskih programa završavaju srednjoškolsko obrazovanje. Srednjoškolsko obrazovanje učenika u strukovnim i umjetničkim programima koji traju najmanje četiri godine završava izradom i obranom završnoga rada. Ti učenici također mogu polagati ispite državne mature ako se žele upisati na visoka učilišta. Ispite državne mature mogu polagati svi ostali pristupnici (pristupnici koji su srednjoškolsko obrazovanje završili prije uvođenja državne mature i pristupnici koji su srednjoškolsko obrazovanje završili izvan Republike Hrvatske koji žele nastaviti obrazovanje na visokim učilištima). Prema tome, cilj je državne mature završetak srednjoškolskoga obrazovanja za učenike gimnazijskih programa i rangiranje svih kategorija pristupnika za upis na visoka učilišta u Republici Hrvatskoj.

Državna se matura sastoji od obveznoga i izbornoga dijela. Pristupnici u obveznome dijelu državne mature polažu ispit iz Hrvatskoga jezika, Matematike i stranoga jezika na višoj ili na osnovnoj razini. Učenici klasičnih gimnazija mogu prema osobnome izboru umjesto ispita iz stranoga jezika polagati ispit iz Latinskoga ili Grčkoga jezika. Učenici koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina uz ispit iz Hrvatskoga jezika obvezno polažu ispit iz jezika nacionalne manjine na kojemu se školuju¹, a kao treći ispit biraju ispit iz Matematike ili iz stranoga jezika. Izborni dio državne mature sastoji se od ispita iz svih ostalih općeobrazovnih nastavnih predmeta i nije obvezan ni za jednu skupinu pristupnika državne mature. Uspjeh pristupnika na izbornim ispitima državne mature ne utječe na završetak srednjoškolskoga obrazovanja.

6.2. Provedba ispita državne mature

Rezultat: U školskoj godini 2015./2016. uspješno su provedeni ljetni i jesenski rok sedme državne mature. Provedba ispita u ljetnome roku trajala je od 6. do 27. lipnja 2016. godine, a u jesenskome roku od 24. kolovoza do 9. rujna 2016. godine.

Pokazatelji ostvarenja: Svi su ispiti obaju ispitnih rokova državne mature provedeni u skladu s Pravilnikom o polaganju državne mature i s kalendarom državne mature te prema stručnim pravilima i sigurnosnim procedurama. Na temelju rezultata ispita državne mature pristupnici su rangirani za upis na visoka učilišta u Republici Hrvatskoj i izdane su im svjedodžbe o položenoj državnoj maturi ili potvrde o položenim ispitima državne mature ovisno o tomu radi li se o pristupnicima iz gimnazija ili o pristupnicima iz strukovnih škola i ostalim pristupnicima. U ljetnome je roku ispite državne mature polagalo 35 527 pristupnika. Od toga je 30 619 redovnih učenika (12 981 iz gimnazijskih programa, a 17 638 iz strukovnih škola). Ostalih je pristupnika bilo 4908. Ispite državne mature u jesenskome roku polagala su 4693 pristupnika. Od toga je 3986 redovnih učenika (653 iz gimnazijskih programa i 3333 iz strukovnih škola). Ostalih je pristupnika bilo 707.

¹ Učenici koji se školuju na jeziku i pismu češke nacionalne manjine mogu polagati ispite obveznoga dijela državne mature prema stavku 1. ili 3. članka 4. Pravilnika o polaganju državne mature.

U provedbu državne mature u školskoj godini 2015./2016. uključen je čitav niz različitih poslova koji se međusobno usklađuju i nadopunjuju, a organiziraju se i provode prema zakonskim odredbama i prema unaprijed definiranim procedurama. U ljetnome roku provedena su 34 ispita u 376 škola i pet ispitnih centara, a u jesenskome su roku provedena 32 ispita u 353 škole i u jednome ispitnom centru. Organiziran je nadzor primitka ispita u čemu je sudjelovalo 15 osoba i nadzor provedbe ispita u čemu su sudjelovale 103 osobe. Infocentar je kontinuirano informirao sve kategorije pristupnika o provedbi državne mature i pružao im administrativnu podršku u prijavi ispita te u registraciji u NISpVU-u. Zaprimljeni su provjereni dokumenti te su verificirani osobni podaci i ocjene za 4709 kandidata koji su srednjoškolsko obrazovanje završili prije 2010. godine, za kandidate iz sustava obrazovanja odraslih i za kandidate koji su srednjoškolsko obrazovanje završili izvan Republike Hrvatske. Pružena je potpora ispitnim koordinatorima u školama i ispitnim centrima u pripremi provedbe državne mature i u provedbi državne mature. Organizirani su i koordinirani računalna podrška u prijavi ispita državne mature putem aplikacije NISpVU, računalna i tehnička podrška u provedbi ispita, obrada ispitnih materijala i analiza rezultata, tisak te pakiranje ispita i ispitnih materijala u skladu sa sigurnosnim procedurama, slanje i povrat ispita u škole i u ispitne centre, raspakiravanje ispitnih materijala i priprema za ocjenjivanje te provedba ispita državne mature za učenike s teškoćama u skladu s odlukom koju je ravnateljica Centra donijela na prijedlog Povjerenstva za procjenu zahtjeva za prilagodbu ispitne tehnologije na ispitima državne mature. Prilagodba ispitne tehnologije odobrena je za 589 učenika. U provedbi ispita državne mature sudjelovalo je 114 osobnih pomagača kao pomoć učenicima s teškoćama. Organizirano je i koordinirano ocjenjivanje otvorenih zadataka u ispitima državne mature koje ocjenjuju ocjenjivači. U ocjenjivanju je sudjelovalo 955 ocjenjivača. Svi su ispiti i ispitni materijali obrađeni OCR-om (računalno čitanje informacija s digitaliziranih slika) i isporučeni su u daljnju obradu. U ljetnome roku državne mature obrađeno je 2338 sadržajnih i tehničkih prigovora pristupnika. Od toga je prihvaćeno njih 750. U jesenskome roku državne mature obrađeno je 146 prigovora pristupnika. Od toga je prihvaćeno njih 32. Odlukom ravnateljice u veljači 2016. godine imenovano je Ispitno povjerenstvo Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja koje je odlučivalo o naknadnim prijavama, promjeni prijavljenih ispita, odjavi ispita, opravdanosti nepristupanju ispitima te rješavanju prigovora pristupnika u vezi sa svim mogućim nepravilnostima.

U suradnji s pojedinim visokim učilištima organizirane su i provedene dodatne provjere znanja za upis na te visokoškolske ustanove (provjera za upis na studij medicine na Medicinskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te provjere za upis na studij prava i na studij socijalnoga rada na Pravnome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu). Centar je u dva ispitna roka (u srpnju i rujnu) proveo dodatne provjere znanja iz hrvatskoga jezika na razini B2 za upis na visoka učilišta za kandidate koji nisu državljani Republike Hrvatske.

6.3. Analiza rezultata, izrada pragova i izvještavanje o rezultatima

Pragovi ocjena na ispitima državne mature određuju se brojem bodova koji je ostvario pojedini pristupnik. Ljestvica ocjena ima pet stupnjeva i obuhvaća ocjene nedovoljan (1), dovoljan (2), dobar (3), vrlo dobar (4) i odličan (5). Ocjena nedovoljan (1) negativna je ocjena, a druge su ocjene pozitivne.

Konačne pragove ocjena za državnu maturu u školskoj godini 2015./2016. odredilo je Povjerenstvo za određivanje pragova ocjena na ispitima državne mature (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo). Pragovi ocjena za pojedini predmet jednaki su za oba ispitna roka za školsku godinu za koju su određeni. Metodologiju određivanja pragova određuje Centar. Povjerenstvo su na državnoj maturi u školskoj godini 2015./2016. činili ravnateljica Centra, predstavnici Ministarstva znanosti i obrazovanja, predstavnici visokoškolskih ustanova te predstavnici Centra.

Povjerenstvu su prije donošenja odluke o pragovima dostavljeni podatci o riješenosti ispita u ljetnome roku u školskoj godini 2015./2016., podatci o riješenosti ispita u ljetnim rokovima proteklih školskih godina, podatci o broju pristupnika koji su u ljetnim rokovima proteklih školskih godina postigli određenu ocjenu te ostali potrebni statistički i psihometrijski podatci. Primarni rezultat državne mature su broj bodova i pripadajuća ocjena svakoga pristupnika za svaki ispit koji je polagao. Svaki je pristupnik 18. srpnja 2016. godine dobio konačne rezultate svih ispita koje je polagao. Centar je povodom objave konačnih rezultata organizirao konferenciju za novinare na kojoj su izneseni podatci o pristupnicima, osnovni podatci o rezultatima obveznih i izbornih ispita te podatci o ispitima koji su najuspješnije riješeni. Iznesena je i opća ocjena tijekom državne mature. Na upite o rezultatima jesenskoga roka odgovaralo se prema pojedinačnim upitima novinara, ostalih dionika i zainteresirane javnosti. U rujnu 2016. godine izrađeni su izvještaji o rezultatima državne mature za svaku pojedinu školu koji se temelje na statističkoj obradi podataka na temelju koje su dobiveni rezultati koje su učenici gimnazijskih i strukovnih programa ostvarili u pojedinim ispitima državne mature u ljetnome roku. U tijeku je izrada opširnijega stručnog izvještaja o državnoj maturi u školskoj godini 2015./2016.

6.4. Poboljšanja u pripremi i provedbi državne mature

Centar kontinuirano radi na unapređenju postupaka i procedura u provedbi državne mature u skladu s vlastitim iskustvima, najboljim općim standardima za provedbu sličnih ispitivanja te preporukama Ministarstva znanosti i obrazovanja. Izrađena je studija sigurnosti na temelju koje su povećane mjere sigurnosti u izradi ispita. Nakon tiska svi su ispitni materijali isporučeni u kompletima omotanima plastičnom folijom čime je skraćeno vrijeme njihova pakiranja za isporuku školama i ispitnim centrima i čime je podignuta njihova razina sigurnosti. Povećana je sigurnost provedbe školskoga eseja iz Hrvatskoga jezika na objema razinama te sigurnost provedbe esejskoga zadatka iz Engleskoga jezika na višoj razini. Teme tih zadataka odabrane su u noći uoči ispita i poslane na ispitna mjesta neposredno prije početka ispita. Pojačan je nadzor dopreme ispita u škole i ispitne centre te nadzor provedbe ispita. Pojačana je ophodnja oko škola nakon dopreme ispita u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova. Centar je surađivao sa stručnjacima u području procjene i otklanjanja sigurnosnih rizika.

6.5. Izrada i tisak ispita i ispitnih materijala

Rezultat: U 2016. godini završena je priprema ispita za ljetni i jesenski rok državne mature za školsku godinu 2015./2016. i dio pripreme ispita za ljetni i jesenski rok državne mature za školsku godinu 2016./2017. Ispiti obaju rokova državne mature za školsku godinu 2015./2016. tiskani su prema planu tiska.

Pokazatelji ostvarenja: Za ljetni i jesenski rok državne mature u školskoj godini 2015./2016. pripremljen je planirani broj ispita i ispitnih materijala. Sastavljeni su ispiti za 28 nastavnih predmeta. Od toga su za devet nastavnih predmeta ispiti sastavljeni i na osnovnoj i na višoj razini, a za devetnaest nastavnih predmeta samo na jednoj razini. Za svaki od tih ispita pripremljen je veći broj ispitnih inačica prema unaprijed izrađenome planu. U 2016. godini započela je izrada ispita i ispitnih materijala za državnu maturu za školsku godinu 2016./2017. za isti broj nastavnih predmeta.

6.5.1. Sadržajna i metodološka priprema ispita

U svakoj se kalendarskoj godini izrađuju ispitni materijali za dvije državne mature. U 2016. godini završena je izrada ispita za državnu maturu za školsku godinu 2015./2016. i istodobno je započela izrada ispita za državnu maturu za školsku godinu 2016./2017.

Do svibnja 2016. godine završena je sadržajna i metodološka priprema svih ispita i ispitnih materijala za ljetni i jesenski rok državne mature za školsku godinu 2015./2016. godinu. Te su ispite i ispitne materijale izradili članovi stručnih radnih skupina koji su imenovani za izradu ispita na temelju javnoga poziva u 2015. godini. Završene poslove u sadržajnoj i metodološkoj pripremi ispita i ispitnih materijala koordinirali su i stručno vodili djelatnici Centra. Uz stručne radne skupine vanjski suradnici imenovani za sudjelovanje u izradi ispita bili su stručnjaci za prilagodbu ispitne

tehnologije, sadržajni recenzenti, prevoditelji i lektori. Završna priprema ispita i ispitnih materijala za školsku godinu 2015./2016. obuhvatila je lekturu svih inačica ispita i pripadajućih ispitnih materijala na izvornome jeziku (na kojemu su ispiti sastavljeni), lekturu i prijevod svih inačica ispita i pripadajućih ispitnih materijala na jezike nacionalnih manjina u skladu s prijavama pristupnika, prilagodbu ispita za pristupnike s teškoćama u skladu s prijavama, izradu zvučnih ispitnih materijala za ispite stranih jezika i za ispit iz Glazbene umjetnosti, izradu materijala za ocjenjivanje i edukaciju ocjenjivača, psihometrijsku analizu ispita nakon provedbe te izradu smjernica za poboljšanje kvalitete ispita. Na jezike nacionalnih manjina (na mađarski, srpski i talijanski) prevedena su 33 ispita, a prilagodba ispitne tehnologije napravljena je za 22 ispita (font 14, prilagodba Brailleovo pismo i format A3). U prvome tromjesečju 2016. godine započela je izrada ispita i ispitnih materijala za ljetni i jesenski rok državne mature za 2016./2017. godinu. Za izradu ispita i ispitnih materijala za tu godinu na temelju javnoga poziva imenovano je 28 stručnih radnih skupina. Izradu ispita i ispitnih materijala stručno su koordinirali djelatnici Centra (predmetni koordinatori u suradnji sa stručnjacima za razvoj analizu ispita i jezičnim stručnjacima).

Izrada ispita i ispitnih materijala za školsku godinu 2016./2017. godinu obuhvatila je izradu planiranoga broja ispitnih inačica i pripadajućih ispitnih materijala za 35 ispita, metodološku recenziju svih ispitnih inačica prethodno navedenih ispita koju obavljaju stručnjaci Centra te sadržajnu recenziju svih ispitnih inačica i pripadajućih ispitnih materijala koju obavljaju vanjski stručnjaci iz odgojno-obrazovnoga, znanstvenoga i visokoškolskoga sustava.

6.5.2. Grafička priprema i tisak ispita

Nakon sadržajne i metodološke pripreme ispiti i ispitni materijali pripremaju se za tisak. Priprema za tisak za državnu maturu u školskoj godini 2015./2016. godini obuhvaćala je lekturu, prijelom i korekturu svih pripremljenih ispitnih inačica, ispitnih kataloga i oglednih ispita te ostalih ispitnih materijala na hrvatskome jeziku, prijelom i korekturu svih pripremljenih ispitnih inačica, ispitnih kataloga, oglednih ispita te svih ostalih ispitnih materijala na jezicima nacionalnih manjina i prijelom i korekturu svih pripremljenih ispita s prilagodbom ispitne tehnologije. U Agenciji za komercijalnu djelatnost (AKD-u) tiskano je ukupno 181 095 ispita i pripadajućih ispitnih materijala, a u Centru njih 2796 (manje naklade ispita na hrvatskome jeziku, ispiti na jezicima nacionalnih manjina i ispiti s prilagodbom ispitne tehnologije). Zvučni ispitni materijali iz stranih jezika i Glazbene umjetnosti izrađeni su u tvrtki WSP d.o.o, a naklada svih zvučnih ispitnih materijala iznosila je 9978.

7

Osiguravanje kvalitete obrazovanja

7.1. Analiza ispita državne mature iz obveznih predmeta – Hrvatskoga jezika, Engleskoga jezika i Matematike

Sažetak

Ispiti državne mature u Republici Hrvatskoj provode se od školske godine 2009./2010. Jedno je od važnih mjerila kvalitete i valjanosti ispitivanja znanja utjecaj koji ispit znanja ima na proces učenja i poučavanja te na odgojno-obrazovni sustav općenito. Zbog toga je istraživanje povratnoga utjecaja ispitivanja znanja vrlo važno u području edukacijskih mjerenja. Ovaj je projekt podijeljen u nekoliko dijelova s obzirom na upotrijebljene metodološke pristupe. Osnovne su aktivnosti projekta odabir stručnih radnih skupina, statistička i psihometrijska analiza, ispitivanje sadržajne i pojavne valjanosti ispita, sadržajna analiza ispita, strukturirani razgovori s nastavnicima te integracija i diseminacija rezultata. Rezultati ispita državne mature vrlo su slojeviti te je na temelju njih moguće donositi brojne zaključke i preporuke. Stoga je glavni doprinos ovoga projekta upotreba rezultata u svrhu donošenja obrazovnih politika (prilog rekonceptualizaciji državne mature i sl.) kao i smjernica za rad u nastavi. To posebice vrijedi za obvezne ispite (Hrvatski jezik, Matematiku i Engleski jezik) jer njih polažu svi učenici gimnazija.

Rezultati

Svrha je istraživanja u 2016. godini bila pripremiti mjerne instrumente kako bi se ispitao povratni utjecaj ispita državne mature na proces poučavanja Hrvatskoga jezika, Engleskoga jezika i Matematike. U izradi mjernih instrumenata sudjelovali su djelatnici Centra, vanjski suradnici i nastavnici predmeta koji se analiziraju. U travnju i svibnju 2016. godine objavljen je javni poziv za članove stručnih radnih skupina. U lipnju 2016. godine donesena je Odluka o imenovanju članova stručnih radnih skupina za Hrvatski jezik, Engleski jezik i Matematiku. Zadatak stručnih radnih skupina bio je dati sadržajnu podlogu za razvoj upitnika za nastavnike. Stručne radne skupine održale su od rujna do prosinca tri radna sastanka na kojima su sastavljene radne inačice četiriju upitnika. Cilj je prvoga upitnika bio ispitati iskustva i stavove svih nastavnika četverogodišnjih i petogodišnjih škola o državnoj maturi. Sastavljene su i tri inačice upitnika za Hrvatski jezik, Engleski jezik i Matematiku kojima se pobliže ispituje utjecaj ispita državne mature iz tih predmeta na učenje i poučavanje.

Predviđeno je da se ispitivanje provede digitalno, za što je nabavljena i pripremljena računalna aplikacija. Sve su četverogodišnje i petogodišnje škole obaviještene o provedbi ispitivanja. U tijeku je dorada radnih inačica upitnika i priprema za provedbu ispitivanja. U idućim će godinama biti provedeno mješovito istraživanje (engl. *Mixed methods study*) u kojemu će se kvalitativnom i kvantitativnom metodologijom ispitati valjanost obveznih ispita državne mature kako bi se unaprijedile kvaliteta instrumenata i kvaliteta provedbe.

7.2. Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.

Sažetak

U 2016. godini nastavljena je sadržajna analiza ispita državne mature iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. Ciljevi su projekta utvrditi sadržajnu valjanost te metrijske značajke provedenih ispita iz Povijesti, utvrditi najčešće pogreške odgovora učenika u zadacima otvorenoga tipa, napisati *Priručnik za izradu zadataka višestrukoga izbora iz Povijesti* (u daljnjemu tekstu: Priručnik), izraditi druge dokumente povezane s ispitnim materijalima te odrediti smjernice za unapređenje ispitnih materijala na temelju rezultata provedenih analiza. Ključne aktivnosti projekta u 2016. godini bile su napisati Priručnik i provesti sadržajnu analizu ispita državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. Izrađeni Priručnik služiti će stručnim radnim skupinama i recenzentima za razvoj ispitnih zadataka i ispita te nastavnicima za sastavljanje školskih ispita znanja, a rezultati analize odgovora učenika služiti će učenicima i nastavnicima kao povratna informacija o pogreškama koje su učenici napravili u pojedinome zadatku, odnosno ispitu, što će pridonijeti unapređenju procesa učenja i poučavanja Povijesti.

Rezultati

Održano je šest sastanaka djelatnika Centra s vanjskim suradnicima vezanih uz pisanje Priručnika. Razrađene su smjernice za izradu zadataka višestrukoga izbora s primjerima dobrih i loših zadataka. Odabrano je pedesetak zadataka višestrukoga izbora različitih razina kognitivnih procesa i metrijskih karakteristika iz provedenih ispita državne mature iz Povijesti te su za svaki zadatak napisana detaljna obrazloženja ispitanoga sadržaja. Priručnik je pripremljen za recenziju i završno uređivanje.

Održana su dva sastanka s članovima stručne radne skupine koji će napraviti sadržajnu analizu odgovora učenika u zadacima otvorenoga tipa u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015. Započelo je određivanje kategorija odgovora učenika u zadacima otvorenoga tipa u ispitima državne mature iz Povijesti u ljetnim rokovima u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.

7.3. Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Biologije i Kemije u školskim godinama 2013./2014. i 2014./2015.

Sažetak

Biologija i Kemija su izborni predmeti državne mature i ispiti iz tih predmeta imaju isključivo selekcijsku funkciju, a to je upis na visoka učilišta. Cilj je provedbe projekta utvrditi procedure i standarde za analiziranje rezultata ispita državne mature te za ispitivanje njihove povezanosti s nastavom. Očekivani su ishodi projekta ispitati u kojoj mjeri ispiti državne mature iz Biologije i Kemije doista mjere odrednice prirodoslovne pismenosti, ispitati povezanost poučavanja Biologije i Kemije u školama i ispita državne mature i izraditi preporuke za poboljšanje kvalitete ispita te unapređenje nastave Biologije i Kemije. Ključne aktivnosti ili faze projekta su statistička i psihometrijska analiza rezultata, ispitivanje sadržajne i pojavne valjanosti ispita, analiza točnih i netočnih odgovora u ispitima te objedinjavanje i diseminacija rezultata. Vanjsko vrednovanje omogućuje da se na temelju jasno definiranih standarda kvalitete objektivno utvrde postignuća učenika te da se korištenjem rezultata i povratnih informacija kontinuirano poboljša odgojno-obrazovni sustav. S obzirom da su učinci državne mature na obrazovni proces višestruki, potrebno je na temelju rezultata istraživanja predložiti kako poboljšati sadržajnu kvalitetu te pouzdanost i objektivnost ispita. Istodobno je važno imati jasan uvid u to kako ispiti državne mature iz Biologije i Kemije utječu na nastavu tih predmeta. Rezultati sadržajne i metodološke analize ispita državne mature iz Biologije i Kemije služiti će učenicima i nastavnicima kao povratna informacija o pogreškama koje su učenici napravili u pojedinome zadatku, odnosno ispitu, što će pridonijeti unapređenju procesa učenja i poučavanja Biologije i Kemije.

Rezultati

Stručne radne skupine koje sačinjavaju nastavnici Biologije i Kemije analizirale su strukturu točnih i netočnih odgovora, strukturu kognitivnih razina, strukturu koncepata i procjenu kvalitete pitanja (procjenu prirodoslovne pismenosti i procjenu utjecaja pitanja na odgovor). U tijeku je statistička obrada podataka. Diseminacija rezultata obaviti će se tijekom 2017. godine. Rezultati će biti korišteni u svrhu izrade novoga modela državne mature.

7.4. Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Geografije u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014., 2014./2015. i 2015./2016.

Sažetak

Geografija je na državnoj maturi izborni predmet. Svrha je provedbe ispita državne mature iz Geografije upis pristupnika na Geografski odsjek Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te na ostale fakultete koji priznaju bilo koji položen izborni predmet državne mature. Cilj je sadržajne i metodološke analize ispita državne mature iz Geografije za školske godine 2012./2013., 2013./2014., 2014./2015. i 2015./2016. ispitati u kojoj mjeri ispiti državne mature iz Geografije doista mjere odrednice prirodoslovne pismenosti i sadržaje društvene i regionalne geografije te nacionalne geografije i izraditi preporuke za poboljšanje kvalitete ispita i unapređenje nastave Geografije. Tijekom 2016. godine upisani su svi odgovori učenika na zadatke otvorenoga tipa u bazu podataka koja će biti korištena za daljnju kvalitativnu analizu ispita državne mature iz Geografije. Rezultati sadržajne i metodološke analize ispita iz Geografije poslužit će osmišljavanju smjernica za unapređenje izrade i poboljšanje kvalitete novih ispitnih materijala te će služiti učenicima i nastavnicima kao povratna informacija o pogreškama koje su učenici napravili u pojedinome zadatku, odnosno ispitu, što će pridonijeti unapređenju procesa učenja i poučavanja Geografije.

Rezultati

Ispit državne mature iz Geografije u školskoj godini 2012./2013. polagalo je 670 pristupnika. Od toga je 664 pristupnika polagalo ispit na hrvatskome jeziku, a ostalih šest na jeziku nacionalnih manjina (troje pristupnika na srpskome jeziku/ćirilici i troje na talijanskome jeziku). Upisano je 53 600 odgovora.

Ispit državne mature iz Geografije u ljetnome roku u školskoj godini 2013./2014. polagalo je 520 pristupnika. Upisano je 45 472 odgovora. Naknadni rok održan je za 15 pristupnika iz područja pogođenih poplavama, ali sadržajna analiza naknadnoga roka ispita neće biti provedena zbog maloga broja pristupnika.

Ispit državne mature iz Geografije u ljetnome roku u školskoj godini 2014./2015. polagalo je 595 pristupnika. Upisano je 43 465 odgovora.

Ispit državne mature iz Geografije u školskoj godini 2015./2016. polagalo je 534 pristupnika. Od toga su 532 pristupnika pisala ispit na hrvatskome jeziku, a ostala dva na srpskome jeziku. Upisano je 41 118 odgovora.

Planirana je izrada sadržajne i metodološke analize provedenih ispita državne mature iz Geografije za školske godine 2012./2013., 2013./2014., 2014./2015. i 2015./2016. tijekom 2017. godine na temelju pripremljene baze podataka iz 2016. godine.

7.5. Sadržajna analiza nacionalnih ispita iz Matematike provedenih u sklopu projekta *Nacionalni ispiti u osnovnim školama – Matematika*

Sažetak

Nacionalni ispiti iz Matematike provodili su se od 2011. do 2014. godine. Cilj je projekta ispitati razine znanja, vještina i sposobnosti učenika iz Matematike na kraju osnovnoškolskoga obrazovanja i utvrditi potencijalne probleme u usvajanju znanja i kompetencija iz Matematike tijekom osnovnoškolskoga obrazovanja.

Centar je tijekom 2016. godine pokrenuo aktivnosti vezane uz sadržajnu analizu nacionalnih ispita iz Matematike provedenih u sklopu projekta *Nacionalni ispiti u osnovnim školama – Matematika*. Imenovani su članovi stručne radne skupine koji su sudjelovali u opisu kodova. Rezultati projekta dat će objektivni uvid u nastavu Matematike u osnovnim školama u Republici Hrvatskoj. Informacije proizišle iz kvalitativne i kvantitativne analize značajno će pridonijeti razumijevanju, unapređivanju i razvoju sustava matematičkoga obrazovanja.

Rezultati

Pregledani su i usuglašeni kodovi za sve ispitne materijale iz Matematike.

Započelo je rekodiranje svih ispitnih knjižica iz Matematike.

7.6. Psihometrijske analize i prikaz rezultata nacionalnih ispita iz Matematike provedenih u sklopu projekta *Nacionalni ispiti u osnovnim školama – Matematika*

Sažetak

U sklopu projekta provedena su ispitivanja s ciljem detaljne procjene razine matematičkih znanja i vještina učenika osmih razreda osnovnih škola. Probna ispitivanja pojedinih sadržajnih područja iz Matematike provedena su između 2011. i 2013. godine, a cjeloviti standardizirani ispit za provjeru i praćenje dostignute razine znanja iz Matematike proveden je 2014. godine. Sva su ispitivanja provedena na uzorku učenika osmih razreda osnovnih škola.

Ciljevi su projekta procijeniti razine matematičkih znanja i vještina učenika na kraju osmoga razreda osnovne škole, utvrditi povezanost postignuća učenika s različitim pozadinskim čimbenicima te objaviti rezultate provedenih ispitivanja. Projekt će završiti 2017. godine objavom izvještaja.

Rezultati projekta dat će objektivni uvid u nastavu Matematike u osnovnim školama u Republici Hrvatskoj. Informacije proizišle iz kvalitativne i kvantitativne analize značajno će pridonijeti razumijevanju, unapređivanju i razvoju sustava matematičkoga obrazovanja.

Rezultati

U 2016. godini napravljene su detaljne psihometrijske analize ispita iz Matematike provedenih između 2011. i 2014. godine te analize popratnih upitnika za učenike i roditelje primijenjenih u sklopu provedenih ispitivanja. Također, napisan je izvještaj o rezultatima provedenih analiza, a postignuća učenika povezana su s različitim pozadinskim čimbenicima (socioekonomskim, školskim itd.).

Djelatnici Centra napravili su recenziju izvještaja, a vanjska stručna recenzija i tisak izvještaja planirani su u 2017. godini.

7.7. Sekundarna analiza učitelja STEM skupine predmeta u sklopu istraživanja OECD/TALIS 2013

Sažetak

Međunarodnom i nacionalnom objavom rezultata u listopadu 2014. godine realizirano je međunarodno istraživanje OECD/TALIS 2013. Prikazani su različiti podaci o učiteljima predmetne nastave i uvjeti učenja i poučavanja u osnovnim školama. Sekundarne analize podataka bile su usmjerene na STEM skupinu predmeta, odnosno na učitelje prirodoslovne i tehničke skupine predmeta. Sekundarna se analiza odnosila isključivo na podskupinu ispitanika obuhvaćenih istraživanjem OECD/TALIS 2013, odnosno na učitelje iz Matematike, Kemije, Biologije, Fizike, Informatike i Tehničke kulture.

Cilj je sekundarne analize na tome uzroku ispitanika bio pružiti informacija o učiteljima prirodoslovne i tehničke skupine predmeta na nacionalnoj razini, što je temelj za preporuke obrazovnoj politici u kreiranju kvalifikacije zanimanja učitelja prirodoslovne i tehničke skupine predmeta te planiranja mogućih načina unapređenja njihova odgojno-obrazovnog rada.

Sekundarnom analizom učitelja STEM skupine predmeta u sklopu istraživanja OECD/TALIS 2013 izradit će se preporuke za unapređivanje stručnih kompetencija i odgojno-obrazovnog rada učitelja prirodoslovne i tehničke skupine predmeta u osnovnoj školi.

Rezultati

Na temelju definiranoga cilja sekundarne analize odabrane su varijable za analizu unutar baza podataka (podskupine učitelja i podskupine ravnatelja) te su formulisane i statistički obrađene sljedeće teme: pripremljenost za poučavanje i uvođenje u nastavni rad učitelja početnika, osobni stavovi učitelja o učenju i poučavanju, obrazovne potrebe i stručno usavršavanje, samoučinkovitost u nastavi i suradnja s drugim učiteljima, primjena metoda poučavanja i vrednovanja rada učenika, učinak praćenja i evaluacije učitelja od stručnoga tima škole te zadovoljstvo poslom i školsko ozračje. Tijekom 2017. godine planira se završetak provedene statističke obrade definiranoga skupa varijabla iz nacionalne baze podataka istraživanja OECD/TALIS 2013.

7.8. Sadržajna analiza odgovora učenika u međunarodnome istraživanju TIMSS i usporedba s nacionalnim kurikulumom

Sažetak

Međunarodna istraživanja TIMSS predstavljaju uvid u kurikulum matematike i prirodoslovlja u osnovnim školama. Republika Hrvatska uključila se u prvi ciklus istraživanja TIMSS 2011. godine. Drugi ciklus istraživanja TIMSS bio je u 2015. godini. Cilj je sadržajnih analiza međunarodnoga istraživanja TIMSS 2011. unapređenje odgojno-obrazovnoga sustava Republike Hrvatske. Postignuća učenika na nacionalnoj razini pokazuju koliko je određena zemlja konkurentna postignućima na globalnoj razini, ali i među zemljama u regiji. Sadržajnim analizama svakoga pojedinog zadatka i uvidom u odgovore učenika Republike Hrvatske moguće je pratiti uspješnost usvajanja nastavnih sadržaja kao i neke učestale pogreške u razumijevanju koncepata. Prvi ciklus istraživanja TIMSS 2011. pruža uvid u uspješnost učenika prema ispitivanim sadržajnim i kognitivnim domenama, a sadržajnim se analizama zadataka dopunjuje istraživanje kako bi se dobio detaljniji uvid u ostvarene rezultate učenika četvrtih razreda iz područja matematike i prirodoslovlja. Sadržajna analiza odgovora učenika u međunarodnim istraživanjima TIMSS pridonosi unapređenju nastave iz matematike i prirodoslovlja učenika razredne nastave.

Rezultati

Na temelju definiranoga nacрта metodološkoga okvira provedbe sadržajnih analiza TIMSS baze podataka članovi stručne radne skupine imenovani u Centru analizirali su sve zadatke iz istraživanja TIMSS 2011. Analizirano je 126 zadataka iz matematike i 134 zadataka iz prirodoslovlja koji su klasificirani prema sadržajnim i kognitivnim domenama. Istraživanje TIMSS 2011. iz matematike i prirodoslovlja temelji se na trima sadržajnim domenama za svako područje i na trima kognitivnim domenama. Sadržajne domene odnose se na gradivo koje se ispituje, a u matematici su to domene brojeva, geometrijskih oblika i mjerenja te prikaza podataka, dok su u prirodoslovlju to domene znanosti o životu, fizičkih znanosti i znanosti o Zemlji. Uz nacionalne rezultate učenika tijekom sadržajnih analiza zadataka korišteni su i rezultati psihometrijskih analiza. Nacionalni rezultati uspoređivani su s međunarodnim prosjekom riješenosti svakoga analiziranog zadatka.

8

Vanjsko vrednovanje

8.1. Vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova

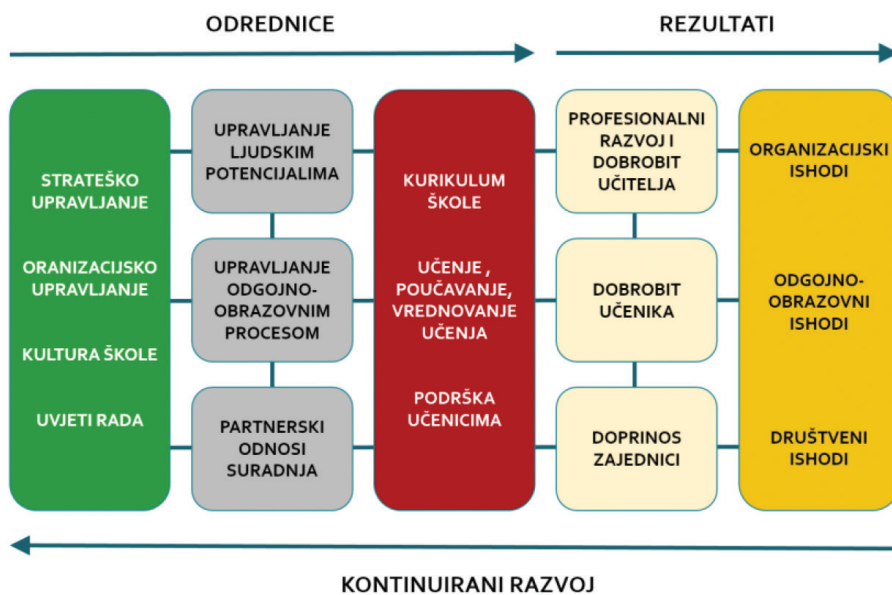
Sažetak

Sustavno i kontinuirano vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova omogućuje dobivanje valjanih, objektivnih i pouzdanih informacija o kvaliteti rada pojedinih odgojno-obrazovnih ustanova. Model cjelovitoga pristupa vanjskomu vrednovanju odgojno-obrazovnih ustanova obuhvaća ključna područja rada škola i specifične teme unutar tih područja koja će se vrednovati te konkretna pitanja na koja škole trebaju argumentirano odgovoriti. Taj se model konceptualno povezuje sa samovrednovanjem škola te oni zajedno čine komplementarni model koji primjenom u sustavu pridonosi podizanju odgovornosti, unapređivanju rada škola i ostvarivanju boljih rezultata. Vanjskim vrednovanjem odgojno-obrazovnih ustanova definirat će se mjerljiva obilježja kvalitete odgojno-obrazovnih ustanova. Postavit će se jednoznačni kriteriji kvalitete koji će poslužiti za komparativne analize i koji će pružiti podatke o kvaliteti škola i cjelokupnoga sustava obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Također, dat će se preporuke za razvoj odgojno-obrazovnih ustanova, osnažit će se njihovi unutarnji kapaciteti za autonomno odlučivanje, samovrednovanje, strateško planiranje i pokretanje inovativnih razvojnih programa i dat će se smjernice obrazovnoj politici za unapređenje kvalitete obrazovanja.

Rezultati

Model vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova definira različita područja vrednovanja, a svako područje vrednovanja sadržava specifične kriterije kvalitete i konkretna pitanja o ostvarenosti postavljenih kriterija na koja škole moraju pružiti argumentirane odgovore i objašnjenja. Tijekom 2016. godine izradi toga modela prethodili su analiza upitnika provedenoga među ravnateljima osnovnih i srednjih škola o obilježjima kvalitetne škole, komparativne analize modela vrednovanja u probranim sustavima obrazovanja koji imaju uspješnu tradiciju provedbe samovrednovanja i vanjskoga vrednovanja škola, analize pristupa koji se u Hrvatskoj već upotrebljavaju ili su se upotrebljavali za vrednovanje kvalitete odgojno-obrazovnih ustanova i usklađivanje predloženoga modela vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova s EFQM modelom.

Na temelju provedenih analiza i usklađivanja sa Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije predložena su ključna područja vrednovanja u modelu vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova koji je prikazan na slici 1.

Slika 1. Ključna područja vrednovanja u modelu vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova

Istaknuti neovisni stručnjaci iz sustava obrazovanja (škola, agencija i sveučilišta) pozitivno su evaluirali model vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova.

8.2. Analiza elemenata provedbe projekta

Samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja 2010. – 2015.

Sažetak

Ustanove ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja preuzimaju odgovornost za kvalitetu svojega rada, a jedan od procesa unapređenja kvalitete rada tih ustanova jest provedba samovrednovanja. Samovrednovanje je sustavan unutarnji jasan proces kojemu je cilj utvrditi trenutna stanje u ustanovi, prepoznati pozitivna postignuća i utvrditi probleme te predložiti strategije njihova rješavanja i unapređenja postojećega stanja.

U 2016. godini analizirani su elementi provedbe procesa samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja od 2010. do 2015. godine. Osnovni rezultati provedenih analiza s primjerima dobre prakse bit će prikazani u publikaciji *Prvi koraci na putu prema kvaliteti: Samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja* koja je u pripremi za tisak. Ta se publikacija sadržajno i metodološki nastavlja na *Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja* koji sadržava teorijski i metodološki okvir provedbe procesa samovrednovanja u ustanovama ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Publikacija će biti namijenjena stručnjacima i praktičarima u području ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja za potrebe provedbe procesa samovrednovanja, odnosno praćenja i unapređenja kvalitete rada ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Publikacija će biti predstavljena stručnoj javnosti i suradnicima projekta tijekom 2017. godine. Provedba samovrednovanja pridonijet će unapređenju kvalitete rada pojedine ustanove ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja te kontinuiranom jačanju članova timova za kvalitetu i ostalih ključnih dionika.

Rezultati

Analizirani su podaci prikupljeni praćenjem provedbe procesa samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja od 2010. do 2015. godine. U odnosu na ključne faze procesa samovrednovanja te u odnosu na područja kvalitete rada ustanove (strategija ustanove, organizacijsko vođenje ustanove, kultura ustanove, prostorno-materijalni i tehnički uvjeti rada, zdravstveno-higijenski uvjeti rada i sigurnost ustanove, kurikulum i odgojno-obrazovni proces, ljudski resursi, suradnja s užom i širom društvenom zajednicom, proces praćenja i vrednovanja) odabrani su primjeri dobre prakse. Analizirani su elementi procesa samovrednovanja koji se odnose na tim za kvalitetu (podrška provedbi procesa samovrednovanja), na KREDA analizu i razvojni plan ustanove (elementi metodologije procesa samovrednovanja) te na analizu područja kvalitete rada ustanove.

Analiziran je postojeći model samovrednovanja i pripremljene su smjernice za unapređenje procesa samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja uz prijedlog podrške ustanovama u procesu samovrednovanja.

8.3. Vanjsko vrednovanje eksperimentalne provedbe novih strukovnih kurikuluma i programa strukovnih gimnazija

Sažetak

U srednjim školama izvodila se nastava prema novim strukovnim kurikulumima za 23 kvalifikacije i pet programa strukovnih gimnazija od školske godine 2012./2013. U dvogodišnjemu procesu vanjskoga vrednovanja eksperimentalne provedbe novih strukovnih kurikuluma i programa strukovnih gimnazija korištena je kvalitativna i kvantitativna metodologija, a istraživački je interes bio usmjeren na procese uvođenja, planiranja i provedbe novih strukovnih kurikuluma te na stavove ključnih sudionika u nastavnome procesu. Na temelju vanjskoga vrednovanja eksperimentalne provedbe novih strukovnih kurikuluma i programa strukovnih gimnazija može se zaključiti da se većina strukovnih kurikuluma i jedan program strukovne gimnazije mogu početi trajno primjenjivati, a četiri strukovna kurikuluma i četiri programa strukovnih gimnazija moraju se opsežnije doraditi prije donošenje takve odluke. Centar na temelju rezultata vanjskoga vrednovanja eksperimentalne provedbe novih strukovnih kurikuluma i programa strukovnih gimnazija predlaže nadležnomu ministarstvu trebaju li se ti kurikulumi i programi nastaviti eksperimentalno provoditi ili se trebaju trajno primjenjivati.

Rezultati

Tijekom 2016. godine Centar je u sklopu ovoga projekta proveo istraživanje koje je uključivalo sadržajnu analizu strukovnih kurikuluma, anketno ispitivanje učenika i nastavnika te strukturirane intervjuje i pregled školske dokumentacije. Sadržajnu analizu novih strukovnih kurikuluma provelo je 11 stručnih radnih skupina koje je imenovao Centar (10 skupina prema sektorima strukovnoga obrazovanja u kojoj su bili nastavnici strukovnih predmeta i stručni suradnici te jedna skupina u kojoj su bili nastavnici općeobrazovnih predmeta). U eksperimentalnu provedbu uključeno je i pet strukovnih gimnazija. Programi ekonomske, tehničke i turističke gimnazije izvode se kontinuirano od školske godine 2012./2013., program gimnazije održivoga razvoja izvodi se od školske godine 2013./2014., a program zdravstvene gimnazije izvodi se od školske godine 2015./2016.

Program agrogimnazije nije se nikada počeo izvoditi. Sadržajnu analizu eksperimentalnih programa strukovnih gimnazija provela je stručna radna skupina koju je imenovao Centar. U skupini je bilo 10 članova (nastavnici strukovnih i općeobrazovnih predmeta podijeljeni u podskupine za pojedini program).

Anketno ispitivanje stavova učenika i nastavnika provedeno je u školskoj godini 2015./2016. u 49 srednjih škola koje provode nove strukovne kurikulume i 17 srednjih škola koje provode programe strukovnih gimnazija. U ispitivanju je sudjelovalo 1762 nastavnika i 2053 učenika, a dobiveni rezultati dodatno su upotpunjeni kvalitativnim terenskim istraživanjem koje je uključivalo posjete u 16 srednjih škola.

Centar predlaže trajnu primjenu većine novih strukovnih kurikuluma (njih 20), a nekolicina kurikuluma (komercijalist, kozmetičar, šumar i tehničar cestovnoga prometa) mora se doraditi prije donošenja takvoga prijedloga. Za te kurikulume preporuka je da se eksperimentalno primjenjuju još jedan provedbeni ciklus (u trajanju od četiri godine). Također, predlaže značajnu doradu programa ekonomske, tehničke i turističke gimnazije te gimnazije održivoga razvoja, a program zdravstvene gimnazije trenutačno nije potrebno doradivati i može se početi trajno primjenjivati.

8.4. Razvoj modela licenciranja

Sažetak

Cilj je projekta profesionalizacija ravnatelja odgojno-obrazovnih ustanova, tj. transformacija pozicije ravnatelja kao funkcije u profesionalnu ulogu. Licenciranje ravnatelja je postupak tijekom kojega bi pristupnik dokazivao kako je postigao odgovarajuću razinu osposobljenosti potrebnu za uspješno vođenje škole u skladu sa standardima svoje profesije. Vođenje se u globalnoj obrazovnoj politici navodi kao jedan od najznačajnijih čimbenika uspješnosti odgojno-obrazovnih ustanova i postignuća učenika koja se postiže stvaranjem poticajne odgojno-obrazovne klime, jačanjem profesionalnoga kapaciteta odgajatelja, učitelja i nastavnika, jačanjem organizacijskih kapaciteta ustanove i uspostavljanjem kvalitetnoga odnosa ustanove i okruženja. Licenciranjem bi se posao ravnatelja profesionalizirao, a obrazovni bi sustav dobio potvrdu kvalitete ravnatelja. Odgojno-obrazovne ustanove imale bi kvalitetne rukovoditelje i njihov bi rad bio značajno unaprijeđen.

Rezultati

Ekspertna radna skupina trebala je izraditi standard zanimanja ravnatelja i nacionalni standard kvalifikacije za ravnateljsku profesiju te razviti model uvođenja sustava (re)licenciranja za stjecanje i zadržavanje dopusnice za rad ravnatelja u odgojno-obrazovnoj ustanovi. Navedene su zadaće ostvarene te su Ministarstvu znanosti i obrazovanja dostavljeni prijedlog standarda zanimanja ravnatelja, prijedlog nacionalnoga standarda kvalifikacije za ravnatelje odgojno-obrazovnih ustanova i prijedlog modela licenciranja potkraj 2016. godine.

Izrađen je sažetak operacija za projekt *Licenciranje ravnatelja odgojno-obrazovnih ustanova u Republici Hrvatskoj* koji će se financirati iz Europskoga socijalnog fonda u sklopu Operativnoga programa *Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.*

8.5. Nacionalni ispiti: Zdravstvena njega

Sažetak

Svrha je projekta razviti standardizirane ispite kojima se provjerava razina usvojenosti nastavnih sadržaja i kompetencija pristupnika u skladu s općim načelima struke te razina usvojenosti algoritama intervencija u skladu sa standardima i kompetencijama iz temeljnih društvenih znanosti u sestrinstvu (*Etika u sestrinstvu*), javnoga zdravstva i zdravstvene zaštite (*Opća načela zdravlja i njege*) i sestriinske skrbi (*Zdravstvena njega – opća, Zdravstvena njega – specijalna u četvrtoj godini učenja, Zdravstvena njega kirurškoga bolesnika – opća, Zdravstvena njega zdravoga djeteta i adolescenta, Zdravstvena njega bolesnoga djeteta i adolescenta*).

Ključne aktivnosti provedbe ispita iz obveznih strukovnih modula za zanimanje „medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege” su izrada ispitnoga kataloga, izrada ispita, metodološka i stručna recenzija ispita, izrada i recenzija zadataka za ispit iz područja *Etike* sestrinstva, grafičko oblikovanje ispitnoga kataloga i ispitne knjižice, izrada uzorka za prikupljanje podataka, tisak ispitnih materijala, izrada obrazaca potrebnih za provedbu ispita, provedba ispita, analiza podataka, određivanje praga prolaznosti te slanje postignutih rezultata učenicima. Škole i učenici će na temelju rezultata dobiti povratne informacije o razini usvojenosti znanja definiranih Strukovnim kurikulumom za stjecanje kvalifikacije „medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege”. Provedba ispita iz obveznih strukovnih modula za zanimanje „medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege” pridonosi kvaliteti strukovnoga obrazovanja.

Rezultati

Centar je tijekom 2016. godine realizirao sve predviđene aktivnosti vezane uz provedbu ispita iz obveznih strukovnih modula za zanimanje „medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege”. Održana su četiri sastanka stručne radne skupine i djelatnika Centra te sastanak ravnatelja medicinskih škola uključenih u ispitivanje. Tiskano je 1300 ispitnih knjižica i listova za odgovore. Ispitni materijali pripremljeni su za 1272 učenika, a ispit je polagalo 1216 učenika, odnosno više od 95 % od ukupnoga broja učenika.

Centar je tijekom listopada i studenoga 2016. godine unosio i analizirao podatke, a škole su dobile rezultate svojih učenika u prosincu 2016. godine.

8.6. Izrada i provedba ispita za djecu koja ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik u osnovnoj školi

Sažetak

Ispit za učenike prvoga razreda osnovne škole koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik izradilo je u 2013. godini stručno povjerenstvo koje je imenovao Centar. Prvi je put prema zahtjevu Ministarstva znanosti i obrazovanja ispit proveden u rujnu 2014. godine te se kontinuirano provodio i tijekom 2016. godine. Sve osnovne škole u Republici Hrvatskoj prijavljuju Centru učenike koji će polagati taj ispit. Nakon provedenih ispita Centar obrađuje rezultate i izrađuje izvještaj za svakoga učenika koji se šalje natrag u njegovu školu. Ispit poznavanja hrvatskoga jezika nije u potpunosti standardiziran, ali ostvareni rezultati trebali bi pomoći stručnomu povjerenstvu škole u donošenju odluke o uključivanju učenika koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik u pripremnu i dopunsku nastavu², odnosno u redovni nastavni proces.

Rezultati

U 2015./2016. školskoj godini 45 škola poslalo je zahtjev Centru za provedbom toga ispita. Taj je ispit prije upisa u prvi razred ili tijekom školske godine 2015./2016. polagalo 223 učenika.

Nakon provedbe ispita utvrđeno je da taj ispit svojim sadržajem i strukturom ne zadovoljava u potpunosti ciljeve ispitivanja. Zbog toga je donesena odluka o imenovanju stručne radne skupine koja će sastaviti novu specifikaciju ispita za učenike koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik (sadržajnu strukturu i nacrt ispita) te koja će izraditi ispitne zadatke u skladu s tom specifikacijom. Tijekom 2016. godine završena je sadržajna struktura ispita.

² Odnosi se na pripremnu i dopunsku nastavu propisanu Pravilnikom o provođenju pripremne i dopunske nastave za učenike koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik i nastave materinskoga jezika i kulture države podrijetla učenika.

8.7. Certificiranje strukovnih kvalifikacija u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju

Sažetak

Osnovni su ciljevi projekta osiguravanje kvalitete sustava strukovnoga obrazovanja, ujednačavanje razine dostignuća za svaku pojedinu kvalifikaciju i vanjsko vrednovanje izlaznih kompetencija učenika ili pristupnika za pojedinu strukovnu kvalifikaciju prema ishodima učenja propisanim standardom kvalifikacije i proizišlim iz radnih aktivnosti i kompetencija u standardu zanimanja na osnovi upitnika za poslodavce u skladu s HKO metodologijom. Certificiranjem strukovnih kvalifikacija uspostavio bi se nacionalni sustav stručno-teorijskih i praktičnih završnih ispita kojima bi se vanjski vrednovala kompetencije učenika ili pristupnika prema kriterijima propisanim u standardu zanimanja i standardu kvalifikacije HKO-a za pojedinu strukovnu kvalifikaciju. Povećala bi se kvaliteta strukovnoga obrazovanja i konkurentnost pojedinih kvalifikacija na tržištu rada, a istodobno bi se ojačao sustav strukovnoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Rezultati

Skupina stručnjaka imenovana u Centru izradila je Opći model za certificiranje strukovnih kvalifikacija u kojemu je postavljen okvir za certificiranje. U tome su okviru razrađene uloge institucija, uloge pojedinih dionika, organizacija prijave i postupak certificiranja. U sklopu projekta planiraju se izraditi i provesti ispiti za šest kvalifikacija u iduće četiri godine, a nakon toga planira se izrada i uvođenje ispita za ostale kvalifikacije.

Izrađen je sažetak operacija za projekt *Certificiranje strukovnih kvalifikacija u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju* koji će se financirati iz Europskoga socijalnog fonda u sklopu Operativnoga programa *Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.*

9

Međunarodna istraživanja

9.1. ICCS 2016

Sažetak

Svrha je međunarodnoga istraživanja građanskoga odgoja i obrazovanja u različitim zemljama istražiti načine na koje su mladi ljudi spremni preuzeti ulogu građana u 21. stoljeću. Istraživanje uključuje ispitivanje znanja učenika u području građanstva, ispitivanje volje učenika za uključivanje u teme u području građanstva, ispitivanje stavova učenika povezanih s pitanjima u području građanstva i ispitivanje širega konteksta tema iz područja građanstva. Ključne aktivnosti ili faze glavnoga ispitivanja su stalna komunikacija sa osnovnim školama uključenim u glavno ispitivanje, priprema (prijevod i prilagodba) istraživačkih materijala (ispitnih knjižica i popratnih upitnika za učenike, *on-line* upitnika za učitelje i ravnatelje te priručnika za školske koordinate i provoditelje ispitivanja), podrška školama u provedbi glavnoga ispitivanja, nacionalna kontrola kvalitete provedbe ispitivanja u poduzorku škola, ocjenjivanje (i duplo ocjenjivanje) odgovora na otvorena pitanja iz ispitnih knjižica za učenike, unos (i dupli unos) podataka prikupljenih glavnim ispitivanjem, predaja nacionalne baze podataka glavnoga ispitivanja međunarodnim partnerima te kontrola primljenih preliminarnih analiza i rezultata. Tijekom školske godine 2015./2016. građanski odgoj i obrazovanje uveden je kao međupredmetna tema u sve osnovne i srednje škole Republike Hrvatske te kao eksperimentalni izborni program za osme razrede osnovnih škola. Ovo istraživanje omogućit će bolji uvid u kompetencije učenika te u njihovo buduće društveno djelovanje. Rezultati istraživanja pružit će mogućnost međunarodne komparacije te poboljšati nacionalnu metodologiju uvođenja, provedbe i vanjskoga vrednovanja građanskoga odgoja i obrazovanja, a korištenjem dodatnoga europskoga upitnika za učenike dobit će se uvid u specifične regionalne aspekte građanskoga odgoja i obrazovanja.

Rezultati

Glavno ispitivanje provedeno je u 178 osnovnih škola s područja cijele Hrvatske od 18. do 29. travnja 2016. godine. Sve škole uključene u glavno ispitivanje su javne, a u odabranome uzorak bili su učenici osmih razreda iz 229 razrednih odjela. Pripremljeno je osam inačica ispitnih knjižica za učenike, upitnik za učenike, dodatni europski upitnik za učenike te *on-line* upitnici za učitelje i ravnatelje (o školi). Ispitano je gotovo 4000 učenika osmih razreda, 3000 učitelja koji izvode nastavu u osmim razredima i 175 ravnatelja. Računalno su unesene ispitne knjižice i dva upitnika za učenike, a upitnici za ravnatelje i učitelje provedeni su *on-line*. Međunarodna objava rezultata planirana je u studenome 2017. godine.

9.2. OECD/PISA 2015

Sažetak

Međunarodno istraživanje OECD/PISA ispituje kompetencije petnaestogodišnjih učenika koji završavaju svoje obvezno obrazovanje te pruža informacije o kvaliteti osnovnoškolskoga obrazovanja i o tome u kojoj su mjeri učenici stekli kompetencije nužne za potpuno i aktivno sudjelovanje u današnjemu društvu. Šesti ciklus OECD-ova Programa za procjenu znanja i vještina učenika (OECD/PISA 2015) četvrti je ciklus realiziran u Republici Hrvatskoj. U tome je ciklusu po drugi put glavna ispitna domena bila prirodoslovna pismenost učenika, što je zemljama sudionicama omogućilo da utvrde jesu li promjene u njihovim obrazovnim sustavima dovele do promjena u postignućima učenika u odnosu na referentne točke postavljene u ciklusu OECD/PISA 2006 u kojemu je prirodoslovna pismenost učenika bila prvi put glavna ispitna domena.

U ciklusu OECD/PISA 2015 su se također ispitivali matematička i čitalačka pismenost, a kao dodana vrijednost uvedena je domena suradničkoga rješavanja problema.

Kompetencije učenika ispitivale su se uz pomoć testova „papir-olovka“ u prethodnim OECD/PISA-inim ciklusima. Budući da je uz pomoć takvih testova teško pratiti različite vrste razmišljanja učenika te korake i metode u rješavanju zadataka, kompetencije učenika u ciklusu OECD/PISA 2015 ispitivale su se na računalu. Ispitivanje na računalu ima brojne prednosti: bolju usklađenost između testova i razina postignuća svakoga pojedinog učenika, dodjeljivanje težih ili lakših zadataka učenicima ovisno o rezultatu koji su ostvarili u prethodnim pitanjima, precizniju analizu učenika s najboljim i najslabijim sposobnostima te bolje pokrivanje aspekata konceptualnoga okvira za svaku pojedinu ispitnu domenu, što je teško obuhvatiti testovima „papir-olovka“. Također, prednosti su interaktivno ispitivanje učenika, upotreba simulacija prirodoslovnih koncepata u ispitima te smanjenje operativnih troškova i vremena potrebnoga učenicima za rješavanje ispita. Rezultati OECD/PISA-ina istraživanja zbog svojih su ciljeva i obilježja važan pokazatelj kvalitete u međunarodnim i nacionalnim izvještajima, javnim raspravama i medijima.

OECD/PISA pruža međunarodno usporedive pokazatelje o kompetencijama učenika u trima osnovnim područjima (čitalačkoj, matematičkoj i prirodoslovnoj pismenosti), kontekstualne pokazatelje o vezi između postignuća učenika i demografskih, socijalnih, ekonomskih i obrazovnih varijabla te pokazatelje trenda o promjenama u razinama i raspodjeli postignuća učenika. Ti se pokazatelji mogu upotrebljavati za vrednovanje kvalitete predtercijarnoga odgojno-obrazovnog sustava Republike Hrvatske u odnosu na obrazovne sustave ostalih zemalja sudionica, prepoznavanje dobrih i slabih točaka u predtercijarnome odgojno-obrazovnome sustavu Republike Hrvatske, postavljanje mjerljivih političkih ciljeva i donošenje smjernica obrazovne reforme, povezivanje nacionalnih istraživanja i OECD/PISA-e, praćenje napretka u međunarodnim okvirima na temelju pokazatelja o trendovima te za optimiziranje postojeće obrazovne politike (podatci o kompetencijama učenika i kontekstualni podatci mogu se upotrebljavati u identificiranju i razumijevanju različitih korelacija

između određenih dimenzija postignuća učenika i niza čimbenika koji utječu na ta postignuća).

Rezultati

Tijekom prvih dvaju tromjesečja 2016. godine pregledani su i interpretirani preliminarni podatci i izvještaji te je provjerena konzistentnost podataka (*Main Survey Data and Report Sendout*). Usuglašavanje baze podataka s konzorcijem uključivalo je brojne odgovore na upite međunarodnoga konzorcija o odstupanjima rezultata za pojedine zadatke.

U prvoj polovini 2016. godine također su prevedena četiri konceptualna okvira iz OECD-ovih publikacija: prirodoslovna pismenost, čitalačka pismenost, matematička pismenost i sposobnost suradničkoga rješavanja problema.

U drugoj polovini 2016. godine nastavljen je kontinuirani rad na statističkoj obradi podataka te priprema svih relevantnih pokazatelja za nacionalni izvještaj i objedinjena je baza podataka s odgovorima iz kontekstualnih upitnika i rezultatima kognitivnoga ispita. Za potrebe statističke analize podataka u SPSS-u prvo je izrađena korelacijska matrica. Na temelju prikupljenih podataka provedene su krostabulacijska analiza, testiranje značajnosti razlika među pojedinim varijablama i faktorska analiza. Nakon toga napravljena je interpretacija značajnih korelacija.

Neposredno prije objave rezultata započelo je oblikovanje i izrada grafičkih prikaza rezultata za nacionalni izvještaj.

U studenome 2016. godine organiziran je rad stručne skupine za prirodoslovlje s ciljem analize zadataka sa značajnim odstupanjima u odnosu na ostale zemlje sudionice te je dan stručni osvrt na dobivene rezultate za potrebe informiranja javnosti i nacionalnoga izvještavanja.

Za potrebe kontinuiranoga informiranja zainteresirane javnosti o važnosti OECD/PISA-inih istraživanja i postignutih rezultata u prethodnim ciklusima ponovno je izrađena i uspostavljena nacionalna mrežna stranica (www.pisa.hr) kojoj se tijekom 2014. godine nije moglo pristupiti zbog nasilnoga blokiranja.

Početak prosinca 2016. godine organizirana je konferencija za medije na kojoj su predstavljeni rezultati ciklusa OECD/PISA 2015. Za potrebe tiskovne konferencije pripremljeni su informativni materijali za novinare. Na mrežnoj stranici Centra i na stranici www.pisa.hr objavljena su priopćenja za medije, a do kraja se prosinca intenzivno surađivalo s medijima zbog što boljšega informiranja javnosti o postignutim rezultatima učenika Republike Hrvatske.

Tijekom 2016. godine pratile su se sve upute na nacionalnoj mrežnoj stranici (www.pisa.hr), svakodnevno se komuniciralo s članovima međunarodnoga konzorcija i realizirana su dva međunarodna sastanka OECD/PISA-ina Upravnoga vijeća (PGB-a) i nacionalnih projektnih menadžera.

Nacionalni izvještaj bit će tiskan i distribuiran u škole i knjižnice te na fakultete u prvome tromjesečju 2017. godine.

9.3. OECD/PISA 2018

Sažetak

Međunarodno istraživanje OECD/PISA 2018 sedmi je ciklus istraživanja u kojemu će treći put glavna ispitna domena biti čitalačka pismenost učenika. To će istraživanje omogućiti zemljama sudionicama, a tako i Republici Hrvatskoj da ustanove je li došlo do promjena u postignućima učenika Republike Hrvatske u odnosu na prethodne cikluse. Globalna je kompetencija nova ispitna domena koja se kao kroskurikularna kompetencija proteže kroz sve tri OECD/PISA-ine ispitne domene (čitalačku, matematičku i prirodoslovnu pismenost) i značajna je inovacija u OECD-ovu programu. Osim toga, u ciklusu OECD/PISA 2018 ponovno se otvara mogućnost ispitivanja financijske pismenosti učenika, no Republika Hrvatska u tome nažalost neće sudjelovati. Doprinos ciklusa istraživanja OECD/PISA 2018 razvoju predtercijarnoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj jednak je kao i doprinos ciklusa istraživanja OECD/PISA 2015.

Rezultati

Tijekom 2016. godine pripremljeni su ispitni materijali, prateći priručnici i vodiči za kodiranje. Izrađen je plan prevođenja i verifikacije ispitnih materijala te je usklađen s verifikacijskim timom međunarodnoga konzorcija OECD/PISA-e, cApStAn-a i ETS-a. Međunarodni konzorcij odobrio je upitnik za roditelje prije prevođenja. Educirani su odabrani prevoditelji i usklađen je prijevod upitnika s engleskoga i francuskoga jezika. Napravljen je grafički prijelom upitnika.

Potkraj 2016. godine dovršeno je i usklađivanje prevedenih ispitnih materijala i pratećih priručnika za kodiranje s međunarodnim verifikatorima kao i nacionalna prilagodba, prijevod i verifikacija priručnika za školske koordinatore i ispitne administratore. Provedene su završna optička provjera i priprema prevedenih materijala za tisak, završna optička provjera elektroničkih modula te testiranje i provjera međunarodnoga SDS-a (Student Delivery System).

Donesen je plan uzorkovanja ispitanika za probno ispitivanje za cijeli ciklus OECD/PISA 2018, utvrđen je ispitni period, definirana je ispitna populacija i usklađeni su obrazovni programi unutar stratifikacijskoga nacрта (SPT), pripremljeni su podatci za izradu uzorka za probno ispitivanje (ST2), specificirani su podatci za izradu uzorka za probno ispitivanje (ST3 i ST3A) i definiran je popis uzorkovanih škola za probno ispitivanje (ST4). Nakon izrade uzorka ispitanika za probno ispitivanje pripremljeni su podatci za uzorkovanje škola za glavno ispitivanje (ST5).

Započeto je informiranje ispitanika potkraj 2016. godine kontaktiranjem uzorkovanih škola i prikupljanjem podataka o učenicima od imenovanih školskih koordinatora. Tiskan je letak za informiranje ispitanika, a slanje toga materijala školama, učenicima i roditeljima uključenim u ispitivanje planira se početkom 2017. godine.

9.4. OECD/TALIS 2018

Sažetak

Republika Hrvatska prvi je put sudjelovala u ciklusu OECD-ova istraživanja TALIS 2013 o stavovima učitelja o učenju i poučavanju. Europska će komisija svim članicama Europske unije sufinancirati nastavak sudjelovanja u istraživanju OECD/TALIS 2018. Time se otvara mogućnost proširivanja istraživanja na srednjoškolske nastavnike (ISCED 3).

Provedbom istraživanja dobit će se međunarodno usporedivi pokazatelji o stručnoj pripremljenosti, usavršavanju, praćenju i napredovanju učitelja predmetne nastave i srednjoškolskih nastavnika u Republici Hrvatskoj te o strategijama poučavanja koje upotrebljavaju u nastavi. Osim toga, istraživanjem OECD/TALIS 2018 obuhvaćeno je i ispitivanje stavova ravnatelja škola koje će dati bolji uvid u učenje i poučavanje. Rezultati istraživanja mogu pridonijeti sustavnome uvidu u procese učenja i poučavanja iz perspektive učitelja, srednjoškolskih nastavnika i ravnatelja te mogu biti uporište za donošenje odluka na razini obrazovne politike. Podatci prikupljeni u istraživanju mogu poslužiti za sekundarne analize koje omogućuju daljnja istraživanja na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Rezultati navedenih istraživanja mogu se upotrebljavati za unapređenje inicijalnoga i cjeloživotnoga obrazovanja nastavnika i za stvaranje visokokvalificiranih nastavnika u Republici Hrvatskoj.

Rezultati

U 2016. godini razvijen je i međunarodno usklađen ispitni materijal, izrađen je uzorak ispitanika za probno ispitivanje i stvoreni su uvjeti za provedbu istraživanja OECD/TALIS 2018. Nakon revizije i konačne procjene ispitnih materijala u nekoliko je zemalja započela prilagodba i prevođenje tih materijala za probno ispitivanje 2017. godine. U sklopu istraživanja OECD/TALIS provest će se *online* anketiranje učitelja i srednjoškolskih nastavnika u Republici Hrvatskoj. Osim anketa prevedeni su i verificirani priručnici za školske koordinatore.

U suradnji sa Statistics Canada pripremljeno je probno ispitivanje, kontaktirane su uzorkovane škole, educirani su imenovani školski koordinatori i pripremljene su baze uzrokovanih ispitanika. Izrađen je i tiskan informativni letak za ispitanike. Tijekom cijele godine se kontinuirano surađivalo s OECD-om i TALIS konzorcijem.

9.5. TIMSS 2015

Sažetak

Međunarodnim istraživanjem trendova u znanju matematike i prirodoslovlja (TIMSS) ispituju se znanja i vještine učenika u matematici i prirodoslovlju na međunarodnoj razini. Istraživanje TIMSS provodi se svake četiri godine u četvrtim i osmim razredima osnovnih škola te u četvrtim razredima srednjih škola. U Republici je Hrvatskoj 2015. godine provedeno na reprezentativnome uzorku učenika četvrtih razreda osnovnih škola.

Istraživanje se temelji na trima sadržajnim domenama za svako područje i na trima kognitivnim domenama (činjeničnomu znanju, primjeni znanja i zaključivanju). Sadržajne domene odnose se na gradivo koje se ispituje, a u matematici su to domene brojeva, geometrijskih oblika i mjerenja te prikaza podataka, dok su u prirodoslovlju to domene znanosti o životu, fizičkih znanosti i znanosti o Zemlji.

U istraživanju se osim ispitnih knjižica primjenjuju i upitnici za učenike, roditelje, učitelje i ravnatelje kojima se prikupljaju podatci o sredstvima za učenje kod kuće, školskome okruženju, metodama poučavanja, kurikulumu, školskoj i razrednoj klimi pogodnoj za učenje i općim socioekonomskim pokazateljima.

Rezultati istraživanja TIMSS 2015. pokreću promjene u obrazovnim politikama koje dovode do poboljšanja odgojno-obrazovnoga sustava, što je vidljivo u boljemu uspjehu učenika na nacionalnoj razini i njihovoj spremnosti za daljnje uspješno školovanje. Također, pokazuju kolika su postignuća učenika na nacionalnoj razini u pojedinoj zemlji u usporedbi sa svim zemljama sudionicama.

Rezultati

Rezultati koje su učenici Republike Hrvatske postigli u drugome ciklusu istraživanja TIMSS 2015. godine statistički su značajno bolji od rezultata koje su učenici postigli u prvome ciklusu istraživanja TIMSS 2011. godine i u matematici i u prirodoslovlju. To znači da se može govoriti o porastu matematičkih i prirodoslovnih kompetencija među učenicima Republike Hrvatske te o porastu primjene naučenoga znanja. Rezultati istraživanja TIMSS 2015. godine jasno pokazuju da su učenici Republike Hrvatske vrlo uspješni u reprodukciji činjeničnoga znanja, ali i u primjeni znanja te zaključivanju.

Učenici Republike Hrvatske su u drugome ciklusu istraživanja TIMSS 2015. godine ostvarili u matematici 502 boda, što je gotovo istovjetno međunarodnoj središnjoj točki ljestvice koja iznosi 500 bodova. U prirodoslovlju su ostvarili 533 boda, što je statistički značajno više od međunarodne središnje točke ljestvice koja iznosi 500 bodova.

Učenici Republike Hrvatske su u drugome ciklusu istraživanja TIMSS 2015. godine ostvarili u matematici 12 bodova više, a u prirodoslovlju 17 bodova više od učenika u prvome ciklusu istraživanja TIMSS 2011.

Učenici Republike Hrvatske su u odnosu na 2011. godinu najviše napredovali u sadržajnoj domeni geometrijskih oblika i mjerenja (značajnih 22 boda) te u domeni prikaza podataka (10 bodova). Ostvarili su bolji rezultat u svim trima kognitivnim domenama, a statistički značajno bolji rezultat ostvarili su samo u domenama primjene znanja i zaključivanja (15 bodova). Učenici su u prirodoslovlju ostvarili značajno bolje rezultate u sadržajnim domenama fizičkih znanosti (33 boda) i znanosti o Zemlji (14 bodova), dok su u kognitivnim domenama mnogo bolje rezultate ostvarili u domeni zaključivanja (23 boda) i u domeni primjene znanja (20 bodova).

Ne postoje razlike u ostvarenim rezultatima iz matematike i prirodoslovlja između djevojčica i dječaka u četvrtim razredima. No, u osnovnim su školama u Republici Hrvatskoj dječaci ostvarili statistički značajno bolje rezultate u matematici od djevojčica u svim trima sadržajnim i kognitivnim domenama, posebice u domeni zaključivanja (za koju je razlika iznosila 20 bodova) – nacionalni prosjek za dječake iznosio je 508 bodova, a za djevojčice 496 bodova, što je značajnih 12 bodova manje. Dječaci su bili uspješniji od djevojčica i 2011. godine kada je razlika iznosila značajnih 11 bodova, što znači da se u protekle četiri godine razlika u postignućima u matematici prema spolu nije smanjila.

U prirodoslovlju su djevojčice ostvarile statistički značajno bolje rezultate od dječaka u sadržajnoj domeni znanosti o životu te u kognitivnoj domeni zaključivanja, dok su dječaci ostvarili statistički značajno bolje rezultate u kognitivnoj domeni činjeničnoga znanja. U ostalim sadržajnim i kognitivnim domenama, kao i u ukupnome rezultatu između dječaka i djevojčica, u prirodoslovlju nije bilo statistički značajnih razlika.

Imajući u vidu nedovoljnu zastupljenost nekih matematičkih i prirodoslovnih tematskih cjelina na nastavi, može se zaključiti da su ostvareni rezultati učenika u Republici Hrvatskoj iznimno dobri u odnosu na nastavne sadržaje propisane programom te da su učenici u Republici Hrvatskoj uspješni u svim kognitivnim domenama, posebice u zaključivanju.

10

**Planiranje novih projekata
iz područja osiguranja kvalitete obrazovanja**

10.1. Razrada novih projekata u području osiguranja kvalitete obrazovanja za iduće četverogodišnje razdoblje

Sažetak

U Programu rada Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja za 2016. godinu (u daljnjemu tekstu: Program) navedeni su sljedeći projekti: *Razvoj banke zadataka*, *Certificiranje strukovnih kvalifikacija*, *Razvoj modela nacionalnih ispita za praćenje ostvarivanja obrazovnih ishoda*, *Vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova* i *Licenciranje ravnatelja odgojno-obrazovnih ustanova u Republici Hrvatskoj*.

Prijedlozi navedenih projekata obuhvaćeni su temeljnom djelatnošću Centra koja je navedena u Zakonu o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije i Strateškom planu rada Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2015. – 2020. godine. Aktivnosti projekata *Razvoj banke zadataka* i *Razvoj modela nacionalnih ispita za praćenje ostvarivanja obrazovnih ishoda* navedenih u Programu objedinjene su pod naslovom *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja*. U Programu je također naveden i projekt *Vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova* koji je razrađen pod naslovom *Uspostava sustava vanjskoga vrednovanja ustanova za strukovno obrazovanje i osposobljavanje*. U Programu su navedeni i projekti *Certificiranje strukovnih kvalifikacija* i *Licenciranje ravnatelja odgojno-obrazovnih ustanova u Republici Hrvatskoj* koji su također razrađeni za provedbu u budućem razdoblju.

Razradom i pripremom navedenih četiriju prijedloga projekta nastoji se pridonijeti uspostavi sveobuhvatnoga sustava vanjskoga vrednovanja obrazovanja.

Rezultati

Početkom rujna 2016. godine stručni timovi u Centru započeli su razrađivati sažetke operacija četiriju predloženih projekata. Za svaki je projekt razrađen sažetak operacija, financijski plan i gantogram (grafikon koji se upotrebljava za praćenje realizacije projekta po fazama).

11

**Ostale djelatnosti Nacionalnoga centra
za vanjsko vrednovanje obrazovanje**

11.1. Implementacija sustava upravljanja kvalitetom i informacijskom sigurnošću

Sažetak

Za svaku je organizaciju potrebno razviti i implementirati sustav upravljanja kvalitetom i informacijskom sigurnošću. Uspostava takvoga sustava smanjuje mogućnost pojavljivanja pogrešaka i ostalih nepravilnosti u radu i poslovnim procesima, što povećava učinkovitost.

Sustav upravljanja kvalitetom temelji se na normi ISO 9002 koja se odnosi na kontrolu kvalitete (opisivanje procesa, postavljanje mjerljivih pokazatelja tijekom procesa, nadzor procesa, analiziranje i izvještavanje) te na normi ISO 27001 koja je međunarodni standard za upravljanje informacijskom sigurnošću.

Rezultati

Tijekom 2016. godine održani su sastanci na kojima su definirani poslovni procesi vezani uz pripremu i provedbu državne mature. Ti procesi uključuju izradu ispitnih materijala, prilagodbu ispitne tehnologije, prijave ispita redovnih učenika iz sustava obrazovanja, prijave ispita redovnih kandidata i vanjskih kandidata iz BiH, tajnost podataka, obradu i objavu neslužbenih rezultata, obradu prigovora te objavu konačnih rezultata.

Također, u Centru je održana i radionica na temu *Upravljanje rizicima*. Na radionici se promišljalo o svim potencijalnim događajima, učincima i posljedicama s kojima se Centar može suočiti u budućnosti kako bi se pravodobno poduzele mjere da se rizici smanje ili čak izbjegnu.

11.2. Upravljanje dokumentima

Sažetak

Upravljanje dokumentima odnosi se na skeniranje ulaznih dokumenata u neki od standardnih grafičkih formata (Word dokument, običan tekst, slikovni zapis) i njihovo skladištenje u središnju relacijsku bazu podataka u obliku priloga, na raspodjelu poslova referentima s rokovima završetka posla, na povezivanje predmeta (mogućnost logičkoga povezivanja ili spajanja više predmeta i njihovih priloga), na pojednostavljeno zaprimanje i obradu predmeta (referent obrađuje predmet na osobnome računalu uz pomoć standardnih alata *MS Office – MS Word, Excel, PowerPoint* itd.), na kontrolu i nadzor obrade predmeta (na razini organizacijske jedinice i tvrtke u cjelini moguće je pratiti predmet – u kojoj se organizacijskoj jedinici predmet nalazi, koji ga referent obrađuje itd.), na otpremu i arhiviranje predmeta nakon završetka obrade, na izradu izvješća s brojčanim pokazateljima za određeno vremensko razdoblje na razini Centra, organizacijskih jedinica i referenata i to prema vrstama predmeta i prema načinu obrade i okončanja postupka, na klasifikaciju ulaznih, izlaznih i internih akata, na usmjeravanje i/ili otpremu evidentiranih akata na obradu, na evidenciju statusa akata (evidentiran, u obradi, završen, storniran i arhiviran), na klasifikaciju oznaka i urudžbeni broj (izbornici klasifikacijskih oznaka i vrsta ustanova uređeni su prema podacima iz Pravilnika o jedinstvenim klasifikacijskim oznakama i brojčanim oznakama stvaratelja i primatelja akata s nužnim promjenama prema današnjoj organizaciji javne uprave), na podršku (programsko rješenje podržava postojeće stanje u ustanovi i preslikava ga uz pomoć šifra i to prema tipu organizacijskih jedinica – uprava, odjel itd.) i prema njihovim lokacijama te na posebno označavanje akata (prema stupnju povjerljivosti akt može imati posebnu oznaku – poslovna tajna, samo za internu upotrebu).

U Centru su registrirani svi pisani i elektronički dokumenti. Tim dokumentima ne mogu pristupiti neovlaštene osobe, već samo korisnici koji imaju pravo pregledavanja dokumenata. Promjene u dokumente mogu unijeti samo korisnici koji imaju pravo mijenjati dokumente. Svaka je promjena dostupna svim korisnicima na mreži. Klasifikacijska oznaka i urudžbeni broj generiraju se automatski pri pohrani dokumenata u bazu. Evidentiran je tijekom dokumenata unutar organizacije i zabilježena je svaka promjena statusa dokumenata.

Upravljanje dokumentima omogućit će jednostavnije pregledavanje dokumenata i podići će razinu osiguravanja tajnosti podataka u dokumentima. Također, omogućit će da djelatnost Centra bude zakonita.

11.3. Edukacijska djelatnost

Stručni skupovi za učitelje i nastavnike osnovnih i srednjih škola

1. Buljan Culej, Jasminka: TIMSS prirodoslovlje 2011 – svrha i značaj sudjelovanja u međunarodnim istraživanjima – poveznica s EU. Predavanje za studente nastavničkog profila IPDBK Biološkog odsjeka, PMF, predavanje održano 19. siječnja 2016., Zagreb
2. Gjeri Robić, Natalija: Aktivnosti i rezultati projekta *Razvoj završnih ispita na kraju obrazovnih ciklusa* i rezultati ispitivanja iz Povijesti provedenih u sklopu projekta, Županijsko stručno vijeće nastavnika povijesti osnovnih i srednjih škola Brodsko-posavske županije, 9. travnja 2016., Slavonski Brod
3. Buljan Culej, Jasminka: Europsko istraživanje jezičnih kompetencija: rezultati ranog učenja stranog jezika. Odjel za rano učenje jezika Hrvatskoga filološkoga društva, predavanje održano 11. travnja 2016., Zagreb
4. Buljan Culej, Jasminka: Predstavljanje Monitora EK za 2015. i preporuka za obrazovanje u RH. Izlaganje na Gradskoj skupštini. 21. sjednica Odbora za obrazovanje i sport, 5. svibnja 2016., Zagreb
5. Buljan Culej, Jasminka: Digitalne vještine za poučavanje i učenje ili vještine 21. stoljeća u obrazovanju. Tribina u organizaciji SRCE-a i MZO-a, tribina održana 30. rujna 2016., Zagreb
6. Vranković, Biljana: Promjene u ispitu državne mature iz Geografije u školskoj godini 2016./2017. i novosti iz NCVVO-a; Stručni skup za voditelje ŽSV geografa Središnje Hrvatske, 26. rujna 2016., Zagreb
7. Vranković, Biljana: Promjene u ispitu državne mature iz Geografije u školskoj godini 2016./2017. i novosti iz NCVVO-a; Stručni skup za geografte Splitsko-dalmatinske županije, 22. listopada 2016., Split
8. Vranković, Biljana: Promjene u ispitu državne mature iz Geografije u školskoj godini 2016./2017. i novosti iz NCVVO-a; Stručni skup za voditelje ŽSV geografa Istočne Hrvatske, 11. studenoga 2016., Osijek

Stručni skupovi za ispitne koordinate državne mature

Edukacija edukacijsko-rehabilitacijskih stručnjaka i nastavnika za poslove osobnih pomagača pristupnika tijekom provedbe ispita državne mature u školskoj godini 2015./2016. održana je 7. svibnja 2016. godine u Zagrebu.

1. Horvatić, Sanja: Pravo na prilagodbu ispitne tehnologije i način pružanja podrške pristupnicima

Stručni skupovi za ispitne koordinateure održani su od 16. do 24. svibnja 2016. godine u Metkoviću, Splitu, Rijeci, Osijeku i Zagrebu.

1. Zadelj, Zlatko i Smoljić, Mirjana: Pripreme za organizaciju i provedbu ispita državne mature u školskoj godini 2015./2016.
2. Horvatić, Sanja: Pripreme za organizaciju i provedbu ispita državne mature u školskoj godini 2015./2016. za učenike koji pišu ispite uz prilagodbu ispitne tehnologije

Stručni skup za ispitne koordinateure koji su prvi put u školskoj godini 2016./2017. imenovani ispitnim koordinateurima održan je 3. studenoga 2016. godine u Zagrebu.

1. Zadelj, Zlatko i Smoljić, Mirjana: Upoznavanje s prvim koracima u pripremi i provedbi državne mature u školskoj godini 2016./2017.
2. Horvatić, Sanja: Pravo na prilagodbu polaganja ispita državne mature i model prilagodbe ispitne tehnologije

Stručni skupovi za ispitne koordinateure održani su od 7. do 16. studenoga 2016. godine u Metkoviću, Splitu, Rijeci, Osijeku i Zagrebu.

1. Zadelj, Zlatko i Smoljić, Mirjana: Priprema za provedbu ispita državne mature u školskoj godini 2016./2017.
2. Horvatić, Sanja: Postupak ostvarivanja prava na polaganje ispita državne mature uz prilagodbu ispitne tehnologije

Stručni skupovi za ispitne koordinateure i liječnike školske medicine u sklopu projekta HZJZ i Centra *Jačanje suradnje školske medicine i škola u prilagodbi ispitne tehnologije na državnoj maturi za učenike s teškoćama u razvoju i težim oboljenjima* držani su od 7. do 16. studenoga 2016. godine u Metkoviću, Splitu, Rijeci, Osijeku i Zagrebu.

1. Posavec, Marija; Karin, Marija; Dragaš-Zubalj, Nataša; Jureša, Vesna; Buljan, Vesna: Uloga školske medicine u obrazovnome sustavu
2. Pavić Šimetin, Ivana i Horvatić, Sanja: Suradnja školskoga liječnika i ispitnoga koordinateura

Stručni skupovi za ravnatelje osnovnih i srednjih škola

1. Zadelj, Zlatko: Aktualnosti iz Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Stručni skup za ravnatelje srednjih škola, Udruga hrvatskih srednjoškolskih ravnatelja, 6. listopada 2016., Brač
2. Vranković, Biljana: Novosti iz Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Hrvatska udruga ravnatelja osnovnih škola, 7., 8. i 9. studenoga 2016., Dubrovnik
3. Buljan Culej, Jasminka: Predstavljanje Monitora EK za 2015. i preporuka za obrazovanje u RH te međunarodno istraživanje TIMSS za 2015. i 2019., Hrvatska udruga ravnatelja osnovnih škola, 7., 8. i 9. studenoga 2016., Dubrovnik

Ostala stručna i znanstvena predavanja

1. Jukić, Maja: *Hrvatski kvalifikacijski okvir i metodologija za izradu standarda zanimanja i standarda kvalifikacije u kontekstu projekta Slatka dijetetika*, edukacija na početnoj konferenciji IPA projekta *Slatka dijetetika*, 19. siječnja 2016. godine, Zagreb
2. Jukić, Maja i Elezović, Ines: *EU projekti – info dan*, edukacija za djelatnike Centra (priprema za dolazak AMPEU, edukacija o Erasmus+), 7. ožujka 2016., Zagreb
3. Jukić, Maja: *Uloga i usklađivanje djelatnosti NCVVO-a sa zakonskim okvirom HKO-a*, pozvano predavanje na konferenciji *Hrvatski kvalifikacijski okvir, ishodi učenja i potrebe tržišta rada – neprijatelji ili saveznici?*, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, 19. travnja 2016., Osijek
4. Jukić, Maja: *National Centre for External Evaluation of Education – institution presentation*, NCVVO, posjet moldavske delegacije iz područja obrazovanja, 17. svibnja 2016., Zagreb
5. Jukić, Maja: *Edukacija Croatian experience after European qualifications framework u sklopu projekta Design Education: Practicing Design: Rethinking Design Education Conference*, 19. svibnja 2016., Skopje
6. Jukić, Maja: *Edukacija na Doktorskoj konferenciji za doktorande poslijediplomskih doktorskih studija pedagogije i obrazovnih znanosti, DOKON 2016. BAZE PODATAKA pri Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja*, 3. lipnja 2016., Rijeka
7. Elezović, Ines: *Vanjsko vrednovanje građanskoga odgoja i obrazovanja 2012. – 2016.*, pozvano izlaganje na predstavljanju publikacije *Rekonstrukcija građanskoga odgoja i obrazovanja: koncept, institucije i prakse*, Mreža mladih Hrvatske, 20. srpnja 2016., Zagreb
8. Elezović, Ines: *Metodološki aspekti provedbe terenskih istraživanja u obrazovanju – ICCS 2016 Međunarodno ispitivanje građanskoga odgoja i obrazovanja*, pozvano izlaganje doktorandima, Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 4. studenoga 2016., Rijeka
9. Elezović, Ines: *Uloga učitelja u odgoju i obrazovanju za aktivno građanstvo*, pozvano predavanje u Europskome domu povodom Dana učitelja, 10. listopada 2016., Zagreb

11.4. Znanstvena i stručna djelatnost

U 2016. godini Centar je objavio knjigu *(Ne)moć građanskoga odgoja i obrazovanja: objedinjeni izvještaj o učincima eksperimentalne provedbe kurikulumu građanskoga odgoja i obrazovanja u 12 osnovnih i srednjih škola (2012./2013.)*. Pojedini su djelatnici Centra sa suradnicima objavili nekoliko znanstvenih radova u zbornicima skupova s međunarodnom recenzijom kao i sažetke izloženih radova u knjigama sažetaka s domaćih i međunarodnih konferencija. Centar je ažurirao sve ispitne kataloge za provedbu državne mature za školsku godinu 2016./2017. i izdao je *Priručnik za ispitne koordinate 1 – od imenovanja ispitnoga koordinatora do objave prijavljenih ispita državne mature*.

Popis radova

Uredničke knjige

1. Spajić-Vrkaš, Vedrana (suradnici: Elezović, Ines; Rukavina, Izvor; Pažur, Monika; Vahtar, Dorijan i Čehulić, Mateja). Ur.: Elezović, I. (2016). *(Ne)moć građanskoga odgoja i obrazovanja: objedinjeni izvještaj o učincima eksperimentalne provedbe kurikulumu građanskoga odgoja i obrazovanja u 12 osnovnih i srednjih škola (2012./2013.)*. Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

Poglavlje u knjizi

1. Buljan Culej, Jasminka (2016). TIMSS 2015 Encyclopedia, Education Policy and Curriculum in Mathematics and Science / Ina V.S. Mullis, Michael O. Martin, Shirley Goh, and Kerry Cotter (ur.). Chestnut Hill, MA: TIMSS & PIRLS International Study Center, Boston College, 2015. <http://timssandpirls.bc.edu/timss2015/encyclopedia/>.

Znanstveni radovi u zbornicima skupova s međunarodnom recenzijom

1. Vuk, Ružica i Vranković, Biljana (2016). Utjecaj demografskih procesa na organizaciju primarnoga obrazovanja u Splitsko-dalmatinskoj županiji. // Školski vjesnik: časopis za pedagoška i školska pitanja. 65 (2016); 287-300 (prethodno priopćenje, znanstveni).
2. Batur, Matija i Elezović, Ines (2016). Poznavanje metodologije Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira i korištenje suvremenih metoda podučavanja kod nastavnika srednjih škola, plakat i izlaganje na konferenciji *HKO kvalifikacije – za tržište, društvo ili pojedinca?*, 27. i 28. listopada 2016., Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Knjiga sažetaka str. 3.
3. Elezović, Ines (2016). Civic and Citizenship Education as a Tool of Empowerment: Students' Experiences and Attitudes on Safe and Orderly School Environment. Paper presented at International Mid-term Conference of the European Sociological Association Education „Empowerment: Theories and Practices, Research Network Sociology of Education“, Milan, Italy, 12-13 September 2016. Book of Abstracts, pp. 11

4. Antulić, Sandra; Opić, Siniša i Tot, Daria (2016). Evaluation Level in the Process of Self-Evaluation of an Educational Institution. *Croatian Journal of Education*, (18), 1/2016, str. 13-29.

Knjige sažetaka

1. Buljan Culej, Jasminka i Antulić, Sandra (2016). Rezultati istraživanja TIMSS i pokazatelji uspješnosti u odnosu na pohađanje predškolske ustanove. U: I. Jugović (Ur.) *Knjiga sažetaka*, 3. Dani obrazovnih znanosti – Obrazovne promjene: izazovi i očekivanja. Zagreb: Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, str. 47-48.
2. Vuk, Ružica; Vranković, Biljana i Curić, Zoran (2016). Geografska znanja i vještine na državnoj maturi kao prediktor uspjeha na studiju geografije na Geografskom odsjeku PMF-a Sveučilišta u Zagrebu, *Knjiga sažetaka*, 4. kongres geografa Bosne i Hercegovine, Sarajevo: Geografsko društvo Federacije Bosne i Hercegovine, str. 21-22.

Druge vrste radova

1. Jukić, Maja i Elezović, Ines (2016). *New winds in Entrepreneurship Education*, European Entrepreneurship Education NETwork. Dostupno na: <http://www.ee-hub.eu/blog/352-national-policy-framework/64-new-winds-in-entrepreneurship-education.html>
2. Smoljić, Mirjana; Zlatko Zadelj; Horvatić, Sanja; Smuđ, Miroslav; Podoreški, Sunčica i Lončar, Zvonimir (2016). Priručnik za ispitne koordinate 1 – od imenovanja ispitnoga koordinatora do odjave prijavljenih ispita državne mature

11.5. Izdavačka djelatnost

Projekt: *Vanjsko vrednovanje građanskog odgoja i obrazovanja 2012. – 2014.*

Knjiga: *(Ne)moć građanskog odgoja i obrazovanja: objedinjeni izvještaj o učincima eksperimentalne provedbe kurikuluma građanskog odgoja i obrazovanja u 12 osnovnih i srednjih škola (2012./2013.)*

Autorica: Vedrana Spajić-Vrkaš

Suradnici: Mateja Čehulić, Ines Elezović, Monika Pažur, Izvor Rukavina, Dorijan Vahtar

U knjizi se iznose empirijski podatci o provedbi Kurikuluma građanskoga odgoja i obrazovanja (2012) u svrhu osiguravanja što boljih uvjeta za uživanje prava djece i mladih u školama u Republici Hrvatskoj te prihvaćanja odgovornosti aktivnih sudionika u razvoju demokratske Hrvatske. Istraživanje je provedeno u školskoj godini 2012./2013. u 12 škola koje su na temelju svojih prijava bile odabrane za eksperimentalnu provedbu. Svrha praćenja i vrednovanja eksperimentalne provedbe bila je osigurati znanstveno-analitičku podlogu za unapređenje strukture i sadržaja Kurikuluma građanskoga odgoja i obrazovanja te načina njegove provedbe. Cilj je bio provjeriti relevantnost i primjerenost Kurikuluma građanskoga odgoja i obrazovanja te modela njegove provedbe u sklopu četiriju odgojno-obrazovnih ciklusa, odnosno odgovoriti na pitanje o potrebnim poboljšanjima i izmjenama. U istraživanje su bili uključeni učenici, učitelji i ravnatelji. Na temelju rezultata istraživanja građanske i političke kulture učenika ne opisuje se optimalan kontekst za provedbu Kurikuluma građanskoga odgoja i obrazovanja. Taj kontekst ipak donekle mogu nadomjestiti podatci o osjećaju pripadnosti učenika različitim zajednicama u odnosu na koje oni imaju određena prava i odgovornosti. Promatrane zajednice bile su razred i škola, lokalna i državna zajednica te Europa i svijet. Pokazalo se da je motiviranost učitelja za sudjelovanje u eksperimentalnoj provedbi pozitivno povezana s osjećajem njihove opće kompetentnosti za provedbu Kurikuluma građanskoga odgoja i obrazovanja te s prethodnim obrazovanjem, odnosno stručnim usavršavanjem. U nastavi građanskoga odgoja i obrazovanja potrebno je koristiti se interaktivnim, istraživačkim i suradničkim metodama učenja s naglaskom na istraživačko-projektnoj nastavi, debati, humanitarnome radu u zajednici i izvannastavnim aktivnostima, poticati kritičko promatranje i analiziranje stvarnih društvenih problema s učenicima pritom naglašavajući različita motrišta, povezivati sadržaje sa svakodnevnim životom učenika te u suradnji s njima dogovarati nastavne teme i način njihove obrade, uspostaviti učinkovitu suradnju s roditeljima, organizacijama civilnoga društva i drugim relevantnim akterima, osigurati uvjete za veću aktivnost učenika u odlučivanju o školskim pitanjima te učiniti građanski odgoj i obrazovanje instrumentom razvoja škole kao demokratske zajednice učenja.

Poveznica: https://www.ncvvo.hr/wp-content/uploads/2016/06/GOO_e_publikacija.pdf

11.6. Baze podataka prikupljene istraživačko-znanstvenom djelatnošću Centra

Sažetak

Povjerenstvo za rad na zamolbama za podacima prikupljenim istraživačko-znanstvenim i projektnim aktivnostima Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (u daljnjemu tekstu: Povjerenstvo za podatke) osnovano je početkom 2012. godine. Čine ga voditelj i dva člana koji su godišnje odgovarali na prosječno pet zamolba tražitelja pri čemu se većina zamolba odnosila na podatke o rezultatima pristupnika koji polažu ispite državne mature. Informacijsko-računalni odjel isporučuje rezultate pristupnika i štiti njihov identitet prema smjernicama Agencije za zaštitu osobnih podataka. Povjerenstvo za podatke surađuje s povjerenikom za informiranje i pojedinačnim voditeljima projekata, ovisno o području za koje su podatci zatraženi.

Rezultati

Povjerenstvo za podatke je tijekom 2016. godine zaprimilo sedam zamolba tražitelja podataka koje su riješene pozitivno, a za tri je zamolbe bilo potrebno pribaviti dodatnu suglasnost o zaštiti tajnosti podataka. Dvije su zamolbe uputili djelatnici Centra, a pet vanjski tražitelji (od kojih i tražitelji dviju institucija: jednoga ministarstva i jednoga fakulteta).

11.7. Komunikacija s medijima

U 2016. godini Centar je organizirao Dane otvorenih vrata povodom 10 godina osnutka na kojima su predstavljeni rezultati provedenih projekata. Također, održao je i dvije konferencije za medije o provedbi i rezultatima ljetnoga roka državne mature te konferenciju o objavi rezultata međunarodnoga istraživanja TIMSS 2015. i konferenciju o objavi rezultata međunarodnoga istraživanja OECD/PISA 2015. Centar kontinuirano obavještava javnost o svim svojim aktivnostima.

12

**Suradnja Nacionalnoga centra
za vanjsko vrednovanje obrazovanja
i ostalih institucija**

Centar je u 2016. godini osim suradnje s predškolskim ustanovama, osnovnim školama, srednjim školama i Ministarstvom znanosti i obrazovanja te s agencijama u sustavu obrazovanja (AZOO, ASO, AMPEU, AZVO, CARNet) nastavio surađivati s različitim javnim, državnim, znanstvenim i ostalim ustanovama (Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Pravnim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Fakultetom elektrotehnike i računarstva, Pučkim otvorenim učilištem, KING ICT-om, Agencijom za komercijalnu djelatnost d.o.o., Zagrebačkim velesajmom, Hrvatskom poštom, Mikroopom itd.). Također, ostvarena je suradnja s Državnim ispitnim centrom (RIC) iz Slovenije, sa stručnjacima iz područja obrazovanja iz Moldavije te s različitim vijećima i udrugama (Nacionalnim vijećem za odgoj i obrazovanje, Nacionalnim vijećem za razvoj ljudskih potencijala, Udrugom hrvatskih srednjoškolskih ravnatelja, Hrvatskom udrugom ravnatelja osnovnih škola, Udrugom srednjoškolaca i dr.).

Pojedini djelatnici Centra održali su nekoliko znanstvenih i stručnih predavanja i edukacija. Predavanja i edukacije navedene su u poglavlju 11.3. Edukacijska djelatnost, poglavlju 11.4. Znanstvena i stručna djelatnost i poglavlju 11.5. Izdavačka djelatnost. Djelatnici Centra Josip Šabić i Natalija Gjeri Robić bili su do lipnja 2016. godine uključeni u Cjelovitu kurikulumnu reformu. Sudjelovali su u izradi prijedloga Okvira za vrednovanje procesa i ishoda učenja u osnovnim i srednjim školama Republike Hrvatske te u stručnoj raspravi vezanoj uz taj dokument. Članovi ekspertne radne skupine su tijekom stručne rasprave predstavili koncept i dokumente Cjelovite kurikularne reforme djelatnicima Centra. Djelatnici Centra sastavili su dokument s prijedlozima i primjedbama na kurikularne dokumente.

Ravnateljica Centra Maja Jukić članica je Stručnoga vijeća Državne škole za javnu upravu u Republici Hrvatskoj, Sektorskoga vijeća za elektrotehniku i računarstvo, Stručnoga povjerenstva za reakreditaciju pri Sveučilištu za primijenjene znanosti *Metropolia* u Helsinkiju koje je imenovao Centar za vanjsku evaluaciju obrazovanja (FINEEC) te Mreže istraživača i nastavnoga osoblja srednjoeuropskih sveučilišta usmjerene na područje poduzetništva (ERENET). Također, predstavljala je Republiku Hrvatsku u Glavnoj skupštini Međunarodnoga udruženju za vrednovanje obrazovnih postignuća (IEA).

Centar je pridruženi član Europske organizacije za jezično testiranje (ALTE).

Djelatnici Centra sudjelovali su na edukaciji o e-ispitivanju u Ljubljani u organizaciji slovenskoga Državnoga ispitnog centra.

Djelatnica Centra Sanja Horvatić članica je Povjerenstva za upravljanje kvalitetom Edukacijsko-rehabilitacijskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. S Ministarstvom znanosti i obrazovanja surađivala je kao članica Povjerenstva za ocjenjivanje projekata udruga za financiranje izrade i adaptacije udžbenika/literature za slijepce i slabovidne učenike i studente. S Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo realizirala je *projekt Jačanje suradnje školske medicine i škola u prilagodbi ispitne tehnologije na državnoj maturi za učenike s teškoćama u razvoju i težim oboljenjima*. U sklopu projekta provedena je edukacija o modelu prilagodbe na ispitima državne mature ispitnih koordinatora i liječnika školske medicine u Republici Hrvatskoj.

Djelatnica Jasminka Buljan Culej predstavnica je Republike Hrvatske pri stalnome tijelu Opće uprave Europske komisije za obrazovanje i kulturu (DG EAC). Sudjelovala

je u radu Stalne skupine o pokazateljima i mjerilima u obrazovanju (SGIB). Sve aktivnosti članova stalne skupine o pokazateljima i mjerilima u obrazovanju objavljene su u publikaciji *Pregled obrazovanja i osposobljavanja za 2016*. Također, sudjelovala je u ime Centra u radu konzultativne radne skupine za praćenje evaluacije Programa za cjeloživotno učenje koji provodi Agencija za mobilnost i programe EU. Za potrebe provedbe međunarodnoga istraživanja TIMSS 2015. redovito je surađivala s psihometričarima iz Boston Collegea, statističarima iz Kanadskoga državnog ureda za statistiku, IEA-ovim Sekretarijatom u Amsterdamu, statističarima iz DPC-a u Hamburgu, Europskom komisijom, Učiteljskim Fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i Agencijom za odgoj i obrazovanje.

Zbog organizacije i provedbe istraživanja OECD/PISA 2015, OECD/PISA 2018 i OECD/TALIS 2018 u Republici Hrvatskoj voditeljica projekta Michelle Braš Roth tijekom godine kontinuirano je komunicirala i surađivala s OECD-ovim Sekretarijatom za obrazovanje u Francuskoj te članicama PISA konzorcija ETS – USA, WESTAT – USA, Capstan – Belgija, DIPF – Njemačka i ACER – Australija. Pripremom ciklusa istraživanja OECD/TALIS 2018 nastavljena je suradnja s IEA/DPC-em u Njemačkoj. Michelle Braš Roth predstavnica je Republike Hrvatske u Upravnome vijeću OECD/PISA i Upravnome vijeću OECD/TALIS.

13

Zaključak

Centar je nadležan za kontinuiranu provedbu projekata vezanih uz različite aspekte vanjskoga vrednovanja kao što su vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova, vrednovanje obrazovnih ishoda (državna matura, nacionalni ispiti i certificiranje strukovnih kvalifikacija), vrednovanje novih kurikuluma i programa, licenciranje ravnatelja te međunarodna istraživanja u obrazovanju. U 2016. godini glavna je programska zadaća Centra bila priprema i provedba ljetnoga i jesenskoga roka državne mature u školskoj godini 2015./2016. te priprema državne mature za školsku godinu 2016./2017. Sve aktivnosti vezane uz pripremu i provedbu ljetnoga i jesenskoga roka državne mature u školskoj godini 2015./2016. ostvarene su u potpunosti. Centar je u 2016. godini započeo i s pripremom državne mature za školsku godinu 2016./2017. (uređeni su i objavljeni ispitni katalogi, sastavljeni su ispitni materijali).

Od ostalih ispita vanjskoga vrednovanja proveden je ispit iz obveznih strukovnih modula za zanimanje „medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege“ u petim razredima srednjih medicinskih škola Republike Hrvatske.

Centar je tijekom 2016. godine u potpunosti ostvario aktivnosti u sklopu projekta *Vanjsko vrednovanje provedbe eksperimentalnoga programa građanskoga odgoja i obrazovanja u školskoj godini 2014./2015.* i projekta *Vanjsko vrednovanje eksperimentalne provedbe strukovnih kurikuluma i programa strukovnih gimnazija te programske zadaće projekata međunarodnih istraživanja (PISA 2015 – Međunarodna procjena znanja i vještina učenika te priprema za ispitivanje, PISA 2018, TIMSS 2015 – Međunarodno istraživanje trendova u znanju matematike i prirodoslovlja u 4. razredima osnovnih škola i ICCS 2016 – Međunarodno istraživanje građanskoga odgoja i obrazovanja).* Također, u 2016. godini ostvario je sve planirane aktivnosti u sklopu projekata koji će se nastaviti u 2017. godini (*Samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja, Analiza ispita državne mature iz obveznih predmeta – Hrvatskoga jezika, Engleskoga jezika i Matematike, Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Biologije i Kemije u školskim godinama 2013./2014. i 2014./2015., Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Povijesti u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015., Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Geografije u školskim godinama 2012./2013., 2013./2014., 2014./2015. i 2015./2016., Sadržajna analiza nacionalnih ispita iz Matematike u osnovnim školama, Vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova* i dr. Kako bi strateška uloga Centra u razvoju predtercijarnoga sustava obrazovanja bila ispunjena, izrađena je strategija razvoja i operativni plan provedbe izrađene strategije.

Unaprijeđeno je poslovanje Centra te su racionalizirani i smanjeni svi troškovi planiranih projekata i poslovnih aktivnosti u skladu s tržišnim vrijednostima, npr. smanjeni su troškovi vanjskih suradnika, zakupa prostora, režija i službenih putovanja, unaprijeđeni su ljudski potencijali i javna nabava, redefinirani su postojeći ugovori o pružanju IT usluga, uspostavljen je interni regulatorni okvir propisivanjem procedura i pravilnika te je unaprijeđen proces kontrole nad imovinom Centra. Poboljšana je organizacija rada i sigurnosti svih procesa te je omogućeno da djelatnici na vrijeme i primjereno budu obaviješteni o svim odlukama i procesima. Osigurani su afirmativni i poticajni uvjeti za rad te se kontinuirano ulaže u profesionalni razvoj i suradnju svih djelatnika.

Pojačana je suradnja s nacionalnim agencijama, odgojno-obrazovnim ustanovama i međunarodnim srodnim institucijama. Rezultatima svih vrsta vanjskoga vrednovanja te promidžbom i edukacijama vezanim uz projekte u nadležnosti Centra nastoji se potaknuti dionike odgojno-obrazovnoga sustava na unapređenje kvalitete obrazovanja u Republici Hrvatskoj i na razvoj kulture kvalitete obrazovanja te pridonijeti da svaki nastavnik te rezultate uzima u obzir za unapređenje procesa učenja i poučavanja te cjelokupnoga rada odgojno-obrazovnih ustanova.

Ne bi bilo moguće ostvariti poslove Centra bez profesionalnoga pristupa djelatnika Centra, podrške članova Upravnoga vijeća i vanjskih suradnika koji godinama uspješno surađuju s djelatnicima Centra.

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja
Ulica Damira Tomljanovića-Gavrana 11
Centar Bundek, 10 020 Zagreb
Republika Hrvatska